

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
USTALEŃ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY SKÓRZEC

Autorzy opracowania:

mgr inż. Maciej Kowalczyk

mgr Katarzyna Żurkowska

Opracowanie graficzne:

Inż. Karol Zalewski

Siedlce, 2021

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE OGÓLNE	3
1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	3
2. ZAKRES OPRACOWANIA (W TYM OMÓWIENIE ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELÓW PROJEKTU PLANU ORAZ JEGO POWIĄZAŃ Z INNYMI DOKUMENTAMI).	7
3. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	9
4. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	15
II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM ZMIANY STUDIUM	15
III. PRZEZNACZENIE TERENÓW I PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE GMINY W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM ORAZ PRZYJĘTE KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	50
IV. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	61
V OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA, W TYM DLA ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH	62
VI. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZMIANY STUDIUM	64
VII. ŚRODOWISKOWA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	64
1. OCENA PRZYJĘTYCH FUNKCJI TERENÓW W ZMIANIE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ UWARUNKOWANIA PROGNOZY WYNIKAJĄCE Z CHARAKTERU STUDIUM	64
2. OCENA PRAWIDŁOWOŚCI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM Z PUNKTU WIDZENIA OCHRONY ŚRODOWISKA ..	66
3. SKUTKI PROJEKTOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA ŚRODOWISKA	66
4. DZIAŁANIA SŁUŻĄCE POPRAWIE STANU ŚRODOWISKA	75
5. OCENA PROJEKTOWANYCH WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU ODNOŚNIE POTRZEB OCHRONY ŚRODOWISKA I PRAWIDŁOWOŚCI GOSPODAROWANIA ZASOBAMI PRZYRODY	77
VIII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY UWZGLĘDNIENIA TYCH CELÓW I INNYCH PROBLEMÓW ŚRODOWISKA PODCZAS OPRACOWYWANIA ZMIANY STUDIUM.....	78
IX. ROZWIĄZANIA PRZYJĘTE W STUDIUM, MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	82
X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W ZMIANIE STUDIUM	83
XI. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ICH PRZEPROWADZANIA	83
XII. PODSUMOWANIE	84
XIII STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	85

I. INFORMACJE OGÓLNE

Niniejszy projekt Prognozy oddziaływania na środowisko (zwanej dalej prognozą) jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś) i został sporządzony dla projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec (zwanego dalej zmianą Studium).

Prognozę opracowano dla dokumentu dotyczącego planowanych do zmiany zagospodarowania terenów gminy Skórzec, uwzględniając wpływ ustaleń tego dokumentu na tereny sąsiadujące, biorąc pod uwagę sieć powiązań środowiskowych, szczególnie na terenach objętych różnymi formami ochrony.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena w jakim stopniu zmiana Studium uwzględni zasady zrównoważonego rozwoju i ewentualna weryfikacja jej ustaleń. Ponadto prognoza analizuje, czy realizacja wskazanych w przedmiotowym dokumencie działań, przyczyni się do równoważenia rozwoju gminy z uwzględnieniem zasad polityki regionalnej.

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną wykonania prognozy stanowią przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247, ze zm.). Zgodnie z przepisami art. 46 ust. 2 ustawy, projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W tym celu, w związku z przepisami art. 51 ust. 1 ustawy, sporządzana jest prognoza oddziaływania na środowisko. Na podstawie przepisów art. 53, w związku z art. 57 i 58 ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia, z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Następnie organ opracowujący projekt zmiany studium poddaje go, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez organy, z którymi wcześniej uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Kolejno organ ten zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Organ opracowujący projekt zmiany studium bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie właściwych organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Przyjmując projekt dokumentu, organ jest obowiązany przedstawić w szczególności informację w jaki sposób w przyjętym dokumencie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Prognozę sporządzono zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ooś).

Prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy jej sporządzaniu,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy ooś; oświadczenie stanowi załącznik do prognozy.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium,
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu zmiany studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu zmiany studium oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas jego opracowywania,

5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

1. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany studium, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
2. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto przy sporządzaniu niniejszej prognozy, przy formułowaniu wniosków, opierano się na obowiązujących przepisach ustawowych, przepisach wykonawczych oraz

aktach prawa miejscowego.

Działając na podstawie obowiązujących, powyżej wskazanych, przepisów przed przystąpieniem do opracowania niniejszego dokumentu, Wójt Gminy Skórzec uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Siedlcach.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, w dniu 7 sierpnia 2020 r., znak sprawy: WOOŚ-III.411.163.2020.JD, ustalił zakres prognozy oddziaływania na środowisko zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy ooś, wskazując, że w prognozie powinien być przedstawiony wpływ realizacji założeń i planowanych przedsięwzięć na wszystkie formy ochrony przyrody znajdujące się w granicach objętych projektem zmiany studium. Jednocześnie wskazał, że informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych. W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnić należy informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania (art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś). Ponadto wskazał, iż istotnym jest aby sporządzenie prognozy odpowiadało wymaganiom formalnym zawartym w art. 74a ustawy ooś.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, w dniu 10 lipca 2020 r., pismem znak: ZNS.4801.9.2020.1, ustalił zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko do zmiany studium uwarunkowań u kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, zgodnie z wykazem działek objętych zmianą, określając, iż:

- prognoza powinna zawierać informacje o przeznaczeniu analizowanych terenów,
- wskazywać linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania,
- oceniać wpływ terenów przeznaczonych pod lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w stosunku do terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie, ze szczególnym uwzględnieniem terenów mieszkalnych,
- określać i charakteryzować rodzaj działalności dopuszczonej do realizacji na przedmiotowym

terenie, w kontekście przedsięwzięć objętych ustawą ooś,

- określać, analizować i oceniać:

- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem,
- potencjalne zmiany stanu środowiska i zdrowia ludzi po wprowadzeniu zmiany studium,
- opis przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na zdrowie ludzi,
- propozycję rozwiązań mających na celu zapobieganie tym oddziaływaniom.

Niniejszy dokument, zgodnie ze stanowiskiem właściwych organów, sporządzono zgodnie z wymogami określonymi przepisami art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

2. ZAKRES OPRACOWANIA (w tym omówienie zawartości, głównych celów projektu planu oraz jego powiązań z innymi dokumentami).

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec dla działek nr ewid. :

- 757/2, 758/1, 759/1 we wsi Czerniejew,
- 378/17, 378/19 we wsi Dąbrówka Ług,
- 440, 441/1, 441/2, 442/1, 442/9, 442/10, 444, 445/1, 445/2, 446/2, 446/3, 446/8, 447/3, 447/4, 447/5, 447/6, 447/11, 443 we wsi Dąbrówka Stany,
- 518/32 we wsi Skórzec,
- 203, 204, 205, 207, 208 we wsi Wólka Kobyla,
- 188/1, 188/2 we wsi Gołąbek.

sporządzono zgodnie z Uchwałą Nr XXI/168/20 Rady Gminy Skórzec z dnia 4 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec. Zgodnie z uzasadnieniem do przedmiotowej Uchwały, ustalenia obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy na przedmiotowych terenach nie zaspokajają wnioskowanych przez mieszkańców oraz inwestorów potrzeb uwzględniających możliwość podejmowania działalności gospodarczej o charakterze produkcyjno-usługowym i eksploatacji surowców naturalnych. Celem zmiany Studium jest ustalenie zasad

zagospodarowania przestrzennego, objętych nim obszarów pod wnioskowane działania.

Zgodnie z wnioskami proponowane zmiany przeznaczenia terenów dotyczą:

1. Czerniejew – działki ew. nr 757/2, 758/1, 759/1 – wniosek na zmianę terenów rolnych na tereny eksploatacji surowców naturalnych,
2. Dąbrówka-Ług – działki ew. nr 378/17, 378/19 – wniosek na zmianę terenów przeznaczonych pod zabudowę jednorodziną i zagrodową oraz terenów rolnych na tereny pod zabudowę usługowo-produkcyjną,
3. Dąbrówka-Stany – działki ew. nr 440, 441/1, 441/2, 442/2, 442/9, 442/10, 443, 444, 445/1, 445/2, 446/2, 446/3, 446/8, 447/3, 447/4, 447/5, 447/6, 447/11 – wnioski na zmianę terenów rolnych i terenów leśnych na tereny eksploatacji surowców naturalnych,
4. Skórzec – działki ew. nr 518/32 – wnioski na zmianę terenów przeznaczonych pod zabudowę jednorodziną i zagrodową oraz terenów rolnych na tereny pod zabudowę usługowo-produkcyjną,
5. Wólka Kobyła – działki ew. nr 203, 204, 205, 207, 208 – wniosek na zmianę terenów rolnych i terenów leśnych na tereny eksploatacji surowców naturalnych,
6. Gołąbek – działki ew. nr 188/1, 188/2 – wniosek na zmianę terenów rolnych i terenów leśnych na tereny eksploatacji surowców naturalnych.

Dokumentami powiązаныmi z projektem zmiany Studium są dokumenty strategiczne i planistyczne, które uwzględniają kierunki i cele strategiczne na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Są to:

- ✓ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- ✓ Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju,
- ✓ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.
- ✓ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030),
- ✓ Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- ✓ Polityka energetyczna Polski do 2030 r.,
- ✓ Umowa Partnerstwa (UP) - uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania funduszy unijnych z budżetu UE na lata 2021-2027. Dokument obejmuje fundusze polityki spójności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, jak również

Europejski Fundusz Morski i Rybacki,

- ✓ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020,
- ✓ Założenia Programowania Rozwoju Obszarów Wiejskich ze Środków Europejskich na lata 2021-2027,
- ✓ Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
- ✓ Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030),
- ✓ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku,
- ✓ Program Regionalny: „Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027”,
- ✓ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego 2024,
- ✓ Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do roku 2022, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko tego dokumentu,
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie. Warszawa 2013,
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023,
- ✓ Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska dla powiatu siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023,
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skórzec na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025. Skórzec 2018,
- ✓ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, tekst ujednolicony, Siedlce 2021,
- ✓ Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, Siedlce 2011.

3. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W niniejszej prognozie jako nadrzędną przyjęto ocenę zgodności określonych w projekcie zmiany Studium ustaleń w zakresie zagospodarowania terenu z celami określonymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych.

Szczegółowy zakres prognozy determinuje charakter uwarunkowań i kierunków zagospodarowania terenów objętych zmianą Studium.

Z samej istoty prognozy wynika, że musi dotyczyć ona oceny działań planowanych, dotyczących konkretnych sytuacji, a wynikać z dobrze przeprowadzonej diagnozy stanu istniejącego oraz logicznego wnioskowania skutków przewidywanych zmian. Metody, jakie stosowane są przy sporządzaniu prognozy, są metodami indukcyjno-opisowymi, polegającymi na łączeniu w logiczną całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska. Rolą prognozy jest stwierdzenie, czy realizacja ustaleń projektu zmiany Studium będzie miała wpływ na środowisko przyrodnicze oraz jakiego rodzaju zmiany mogą nastąpić.

Informacje zawarte w prognozie oraz ocena wpływu projektowanych ustaleń na środowisko zostały opracowane zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu podlegającego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Stanem odniesienia dla prognozy jest istniejący stan środowiska i zagospodarowania terenu oraz projektowane ustalenia w zakresie jego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu prognozy zastosowano metody opisowe i analizy jakościowe oraz identyfikację i wartościowanie możliwych do przewidzenia skutków zmian w środowisku, w związku z realizacją zawartych w projekcie zmiany studium założeń.

Prowadzono prace kameralne oraz oględziny i rozpoznanie zjawisk. Efekty pracy przedstawiono w formie opisowej i graficznej na mapach w skali 1:25 000.

Materiały wejściowe

1. Aktualizacja – Aneks 1 do Ekofizjografii podstawowej gminy Skórzec z 2010 roku. Studio Planistyczne Karol Zalewski. Siedlce 2021.
2. Atlas hydrogeologiczny Polski, red. B. Paczyński. Warszawa 1993.
3. Atlas podziału hydrograficznego Polski. Praca zbiorowa pod kierunkiem H. Czarneckiej. Część II - Zestawienia zlewni. IMGW, Warszawa 2005.
4. Charakterystyka klimatu i regionalizacja klimatu Polski. IMGW, Warszawa 1975.
5. Dyduch – Falniowska A. (red.). Ostoje przyrody w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 1999.
6. Ekofizjografia podstawowa Gminy Skórzec. Studio Prac Planistycznych, Siedlce 2010.
7. Gromadzki M., Dyrz A., Głowaciński Z., Wieloch M. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Gdańsk 1994.

8. Geografia Polski. Środowisko przyrodnicze, red. L. Starkel. PWN, Warszawa 1991.
9. Kondracki J. Geografia fizyczna Polski. PWN, Warszawa 1988.
10. Kondracki J. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001.
11. Liro A. (red.) Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska. Fundacja IUCN Poland, Warszawa 1995.
12. Oficjalna strona internetowa gminy Skórzec.
13. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego. Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego. Warszawa 2018.
14. Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Skórzec. H. Kot i in. 1992.
15. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, Siedlce 2011.
16. Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska dla powiatu siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023.
17. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skórzec na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025. Skórzec 2018.
18. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023.
19. Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, Warszawa 2016.
20. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, innowacyjne Mazowsze. Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie. Warszawa 2013.
21. Syntetyczny raport z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych wód powierzchniowych wykonanej za 2019 rok na podstawie danych z lat 2014 – 2019. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.
22. Szuflicki M., Malon A., Tymiński M. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa 2020.
23. Witek T. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski (wg gmin). IUNG, Puławy 1993.
24. Własne prace analityczne.
25. www.natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl.
26. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1463, ze zm.).
2. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1161, ze zm.).
3. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 888).
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz.1219, ze zm.).
5. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 741, ze zm.).
6. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 710).
7. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 55, ze zm.).
8. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2187).
9. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 247, ze zm.).
10. Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 777, ze zm.).
11. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1064, ze zm.).
12. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 779, ze zm.).
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r., poz. 774, ze zm.).
14. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1893).

15. Ustawa z dnia 18 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 624, ze zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r., Nr 67, poz. 337).
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).
19. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących i zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133, ze zm.).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 845).
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1169).
24. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r., poz. 10).
25. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409).
26. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

- przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).
27. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395).
 28. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).
 29. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Prawo europejskie, konwencje i umowy międzynarodowe:

1. Konwencja o ochronie dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska) z 1979 r.
2. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska) z 1979 r.
3. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
4. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r. uzupełniona Protokołem o bezpieczeństwie biologicznym podpisanym 29 stycznia 2000 w Montrealu oraz Protokołem dotyczącym dostępu do zasobów genetycznych oraz uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z ich wykorzystania podpisanym 29 października 2010 w Nagoya.
5. Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory z 1992 r.
6. Dyrektywa 2000/60/WE – Ramowa Dyrektywa Wodna z 2000 r.
7. Europejska Konwencja Krajobrazowa z 2000 r.
8. Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko z 2001 r.
9. Dyrektywa 2002/49/WE odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku z 2002 r.
10. Dyrektywa 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu z 2006 r.
11. Dyrektywa 2007/60/WE w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim z 2007 r.

12. Dyrektywa 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy z 2008 r.
13. Dyrektywa 2009/14/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa z 2009 r.
14. Dyrektywa 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych z 2009 r.
15. Dyrektywa 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko z 2011 r.

Przy formułowaniu wniosków opierano się na obowiązujących przepisach ustawowych, przepisach wykonawczych oraz aktach prawa miejscowego.

4. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Przenikanie oddziaływań wynikających z projektu zmiany Studium poza obszar gminy dotyczy powiązań geokomponentów w makroskali, tj. powiązania ciągów dolin rzecznych i większych kompleksów leśnych, jak również ciągów ruchu drogowego i kolejowego (oddziaływanie dotyczy emisji hałasu komunikacyjnego i zanieczyszczeń powietrza) Powiązania te dotyczą terenów gmin sąsiadujących z gminą Skórzec.

Oddziaływanie transgraniczne, wychodzące poza granice kraju, nie występuje w formie bezpośredniej ze względu na charakter i zakres kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz położenie terenu objętego projektem zmiany Studium w stosunku do granic państwa.

II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM ZMIANY STUDIUM

Zmianą Studium objęto tereny działek ewidencyjnych:

- 757/2, 758/1, 759/1 we wsi Czerniejew,
- 378/17, 378/19 we wsi Dąbrówka Ług,
- 440, 441/1, 441/2, 442/1, 442/9, 442/10, 444, 445/1, 445/2, 446/2, 446/3, 446/8, 447/3, 447/4, 447/5, 447/6, 447/11, 443 we wsi Dąbrówka Stany,
- 518/32 we wsi Skórzec,
- 203, 204, 205, 207, 208 we wsi Wólka Kobyla,
- 188/1, 188/2 we wsi Gołąbek.

Gmina Skórzec, według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego położona jest w makroregionie Nizina Południowopodlaska, mezoregionach: Wysoczyzna Siedlecka (przeważająca część gminy), Obniżenie Węgrowskie, Wysoczyzna Żelechowska (rejon Trzcianca oraz południowa część wsi Żebrak).

Na Wysoczyźnie Siedleckiej położona jest północna i środkowa część gminy. Jest to strefa moren czołowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego.

Obniżenie Węgrowskie obejmuje południową część gminy - obszar doliny rzeki Kostrzyn i jej dopływów.

W granicach Wysoczyzny Żelechowskiej leży niewielka część obszaru gminy w rejonie Trzcianca oraz na południe od wsi Żebrak. Wysoczyzna Żelechowska jest położona na zewnątrz zasięgu stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Jej powierzchnia jest falista.

Administracyjnie gmina Skórzec leży we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie siedleckim, na południowy-zachód od ośrodka powiatowego, tj. m. Siedlce. Od północnego-zachodu graniczy z gminą Kotuń, od północnego-wschodu z gminą Siedlce, od wschodu z gminą Wiśniew, od południowego-wschodu z gminą Domanice, a od południowego-zachodu – z gminą Wodnie. Powierzchnia gminy wynosi 119 km² i stanowi 7,42% powierzchni powiatu. Obejmuje ona grunty 21 wsi: Boroszków, Czerniejew, Dąbrówka Niwka, Dąbrówka Ług, Dąbrówka Stany, Dąbrówka Wyłazy (sołectwa Dąbrówka Wyłazy I i Dąbrówka Wyłazy II), Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grala Dąbrowizna, Kłódzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trciniec, Wólka Kobyła, Żebrak, Żelków (sołectwa Żelków I i Żelków II), zamieszkałych przez około 7200 osób. Miejscowość gminna – Skórzec leży w centralnej części gminy i jest oddalona 12 km od ośrodka powiatowego i 95 km od Warszawy.

Miejscowość powiatowa Siedlce jest najbliższym położonym ośrodkiem usługowo-administracyjnym.

Użytki rolne zajmują 80% powierzchni gminy, lasy – 15%.

1. CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

W niniejszym rozdziale omówiono poszczególne elementy środowiska i powiązania pomiędzy nimi.

1.1 Budowa geologiczna

Historia geologiczna obszaru gminy Skórzec sięga najstarszego okresu w dziejach ziemi, tj. prekambriu. Obszar gminy Skórzec położony jest w obrębie dużej jednostki strukturalnej – platformy wschodnioeuropejskiej i jednej z jej jednostek wtórnych – dosyć płytkiego obniżenia podlaskiego o kierunku równoleżnikowym. Na starym podłożu krystalicznym zalega pokrywa osadowa.

Podłoże archaiczno-proterozoiczne tworzą granitoidy oraz sfałdowane i zmetamorfizowane skały krystaliczne (gnejsy, łupki krystaliczne, amfibolity porzebijane intruzjami skał magmowych głębinowych (gabra, sjenity, granitoidy) i wulkanicznych (bazalty). Pokrywę tworzą skały górnego prekambriu, starszego paleozoiku, permu, jury, kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu. Grubość pokrywy wypełniającej obniżenie podłoża wynosi od 1000 do 4000 m. Utwory kredy reprezentowane są przez margle, wapienie, kredę piszącą i piaski. Wyżej zalegają osady trzeciorzędowe reprezentowane przez oligoceńskie piaski glaukonitowe z wkładkami itów, mioceńskie iły i piaski z wkładkami węgla brunatnego, plioceńskie iły pstre i mułki z przewarstwieniami drobnych piasków. Czwartorzęd pozostawił osady trzech zlodowaceń: podlaskiego, południowopolskiego i środkowopolskiego.

Niemal cały obszar gminy znalazł się w zasięgu stadiu Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Z tego okresu pochodzą zwarte powierzchnie glin zwałowych w północnej części gminy, a w południowo-zachodniej jej części, na południe od wsi Drupia oraz południowej - na północny-wschód od Trzcianca, występują ostańce moreny czołowej zbudowane z piasków ze żwirem i gładzikami. W zachodniej części gminy, w rejonie kolonii Dąbrówka Stany występują ozy zbudowane z piasków przewarstwionych piaskami ze żwirem. W okresie topnienia lodowca powstawały pola piasków sandrowych, niekiedy ze znaczną domieszką żwirów, o lekko falistej powierzchni. Występują one na południe od wsi Wólka Kobyła, na północ od wsi Drupia, na południowy wschód od Dąbrówki Ług, na południe od wsi Dąbrówka Stany. Także efektem topnienia lodowca było powstanie zagłębień powypotiskowych w południowej części gminy, które są wykorzystywane współcześnie przez rzekę Kostrzyn i jej dopływy. W okresie zlodowacenia bałtyckiego, które nie dotarło na omawiany teren, w warunkach peryglacialnych, następowała denudacja wysoczyzny i pagórów moreny czołowej, wypełnianie materiałem denudacyjnym obniżeń

powytopiskowych.

W holocenie następowały procesy eoliczne, w wyniku których powstały wydmy w rejonie Dobrzanowa, na południe od wsi Dąbrówka Stany, na południe od wsi Grała i na południowy-zachód od Dąbrówki Ług. W dolinach rzecznych i obniżeniach terenu następowała akumulacja osadów rzecznych, namułów i torfów. Utwory aluwialne występują we wszystkich dolinach, utwory bagienne w obniżeniach terenu, torfy – w dolinie Kostrzynia.

Na terenach objętych zmianą Studium występują następujące utwory powierzchniowe:

Lp.	Miejscowość	Nr działek ewidencyjnych	Utwór geologiczny	Wiek
1	Czerniejew	757/2, 758/1, 759/1	Piaski i żwiry akumulacji szczelinowej	czwartorzęd – plejstocen zlodowacenie stadiału Warty
2	Dąbrówka-Ług	378/17, 378/19	Gliny zwałowe	czwartorzęd – plejstocen zlodowacenie stadiału Warty
3	Dąbrówka-Stany	440, 441/1, 441/2, 441/2, 442/2, 442/9, 442/10, 443, 444, 445/1, 445/2, 446/2, 446/3, 446/8, 447/3, 447/4, 447/5, 447/6, 447/11	Piaski i żwiry, miejscami głązy, lodowcowe	czwartorzęd – plejstocen zlodowacenie stadiału Warty
			Piaski ze żwirami wodnolodowcowe	czwartorzęd – plejstocen zlodowacenie stadiału Warty
4	Skórzec	518/32	Gliny zwałowe	czwartorzęd – plejstocen zlodowacenie stadiału Warty
5	Wólka Kobyla	203, 204, 205, 207, 208	Piaski ze żwirami wodnolodowcowe	czwartorzęd – plejstocen zlodowacenie stadiału Warty
			Piaski, miejscami piaski ze żwirami, rzeczne	Czwartorzęd - holocen
6	Gołąbek	188/1, 188/2	Piaski ze żwirami wodnolodowcowe	czwartorzęd – plejstocen zlodowacenie stadiału Warty

			Piaski i żwiry, miejscami głązy, lodowcowe	czwartorzęd – plejstocen zlodowacenie stadiału Warty
--	--	--	--	---

1.2 Rzeźba terenu

Rzeźba terenu gminy Skórzec jest mało zróżnicowana. Wysokości bezwzględne wahają się w granicach od 145 m n.p.m. w dolinie Kostrzynia, w południowo-zachodniej części gminy, do 175 - 180 m n.p.m. na południe od wsi Dąbrówka Stany, na północny-wschód od Trzcianca i na wschód od Żelkowa.

Północną i znaczny obszar środkowej części gminy zajmuje wysoczyzna lodowcowa o monotonnym krajobrazie, miejscami lekko falista. Wysokości względne wynoszą do 5 m, spadki terenu – 5%, miejscami -10%. Wysoczyzna opada wyraźną, dobrze widoczną w terenie krawędzią, ku dolinie Kostrzynia, na północ od wsi Trzciniec oraz na południowy zachód od wsi Dąbrówka Stany. Wysokości względne krawędzi doliny wynoszą do 15 m, a spadki ponad 15%.

Dolina Kostrzynia, zajmująca południową i południowo-zachodnią część gminy, łączy rozległe zagłębienia powytopiskowe o nieregularnych formach, wyrównanym dnie i głębokościach do 2 m. Dolina, poza fragmentem o wyraźnej krawędzi, opisanym wyżej, jest słabo zaznaczona w terenie.

Wyraźnymi formami rzeźby terenu gminy są:

- ostańce wzgórz morenowych na południe od wsi Drupia i na północny-wschód od Trzcianca, w południowej części gminy oraz na północny-wschód od m. Dąbrówka Wyłazy, w północnej części gminy,
- ozy – na północ od kolonii Kłodzie,
- wydmy,
- dolinki erozyjno-denudacyjne w większości rozwijające się w okresowo lub stale wykorzystywane przez odpływ doliny.

Na terenach objętych zmianą Studium występują następujące formy rzeźby terenu:

Lp.	Miejscowość	Nr działek ewidencyjnych	Formy rzeźby terenu	Hipsometria
1.	Czerniejew	757/2, 758/1, 759/1	Wysoczyzna / ozy	165-175 m n.p.m.

2.	Dąbrówka- Ług	378/17, 378/19	Wysoczyzna	170-175 m n.p.m.
3.	Dąbrówka- Stany	440, 441/1, 441/2, 441/2, 442/2, 442/9, 442/10, 443, 444, 445/1, 445/2, 446/2, 446/3, 446/8, 447/3, 447/4, 447/5, 447/6, 447/11	Wysoczyzna (i jej zbocze)	160-180 m n.p.m.
4.	Skórzec	518/32	Wysoczyzna	170-175 m n.p.m.
5.	Wólka Kobyla	203, 204, 205, 207, 208	Terasa rzeczna	155-165 m n.p.m.
6.	Gołąbek	188/1, 188/2	Wysoczyzna	170-180 m n.p.m.

1.3 Złoże kopalin

Surowcem budowlanym występującym na terenie gminy Skórzec są piaski o drobnej granulacji. Złoże występuje w rejonach: Dąbrówka Stany, Dąbrówka Ług, Gołąbek, Ozorów, Skórzec, Teodorów i Żebrak.

Według danych pochodzących systemu MIDAS pobranych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (stan na dzień 2021.03.08) w granicach gminy Skórzec znajduje się 12 udokumentowanych złóż kopalin. Złoże te mają pochodzenie czwartorzędowe.

Udokumentowane złoże kopalin na obszarach objętych proponowaną zmianą Studium, zlokalizowane są tylko na działkach nr ewid. 444, 445/1 i 445/2 w miejscowości Dąbrówka-Stany. Pozostałe udokumentowane złoże kopalin w gminie Skórzec położone są poza terenami objętymi zmianą Studium.

Udokumentowane złoże kopalin w gminie Skórzec według danych PIG – PIB przedstawiono poniżej.

Lp.	ID złoże	Nazwa złoże	Kopalina	Stan zagospod. *	Geologiczne bilansowanie*	Przemysłowe*	Wydobycie (tys. t) *	Nr dok.	Pow. (m ²)	Obwód
1.	6103	Dąbrówka-Stany	piaski kwarcowe	Z	23,81	-	-	2042/2015	10068	513
2.	13507	Dąbrówka	kruszywa	E	223	-	20	4622/2009	19781	574

		Stany I	naturalne							
3.	16211	Dąbrówka Stany II	kruszywa naturalne	E	422	-	1	5112/2012	19473	727
4.	19953	Dąbrówka- Stany III	kruszywa naturalne	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	5448/2020	42748	1334
5.	10930	Dąbrówka- Ług	kruszywa naturalne	R	459	-	-	606/2017	19382	577
6.	14178	Gołąbek	kruszywa naturalne	T	106	-	-	5220/2009	11467	554
7.	17579	Ozorów	kruszywa naturalne	E	113	-	2	1958/2015	10632	522
8.	18033	Skórzec	kruszywa naturalne	R	71	-	-	195/2016	4408	534
9.	9256	Teodorów	kruszywa naturalne	T	25	-	-	603/2017	14763	775
10.	10953	Teodorów I	kruszywa naturalne	T	31	-	-	604/2017	6609	505
11.	10070	Teodorów II	kruszywa naturalne	R	399	-	-	605/2017	19371	609
12.	17555	Żebrak	kruszywa naturalne	E	216	-	30	1615/2015	19728	613

Objaśnienia do tabeli: b.d. – brak danych, E – złoża eksploatowane, P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie, R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B), T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo, Z – złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane, * - na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r. PIG-PIB.

W granicach gminy Skórzec zlokalizowanych jest 8 obszarów i terenów górniczych zgodnie z poniższym zestawieniem tabelarycznym:

Lp	Teren/ obszar górnicy	Teren górniczy		Obszar górniczy		Nr w rejestrze	Decyzja wyznaczenia	Data wyznaczenia	Data ważności	ID złoża	Nazwa złoża	Kopalina
		Id	pow. (m ²)	Id	pow. (m ²)							
1.	Dąbrówka Stany I	10471	25889	11416	19478	10- 7/11/1136	RŚ.6522.8.20 14	2014- 10-23	2039- 11-15	13507	Dąbrówka Stany I	KN

2.	Dąbrówka Stany II	8798	19478	9579	19478	10-7/10/1016	RŚ.6522.2.2013	2013-06-25	2033-07-01	16211	Dąbrówka Stany II	KN
3.	Gołąbek	9189	11799	10003	11799	10-7/11/1057	RŚ.751-1/11/09/2013	2013-10-01	2033-10-01	14178	Gołąbek	KN
4.	Ozorów	131325	14588	131324	14588	10-7/12/1173	RŚ.6522.3.2015	2015-06-22	2025-06-21	17579	Ozorów	KN
5.	Teodorów	130691	17297	130689	14809	10-7/3/240a	RB.751/1/14/04/2005	2005-05-09	2023-01-31	9256	Teodorów	KN
6.	Teodorów I	4887	8721	4645	6609	10-7/4/269	RB.751/1/4/2003	2003-07-29	2023-08-31	10953	Teodorów I	KN
7.	Teodorów II	5842	27855	4504	19371	10-7/4/290	RB.751/1/1/2004	2004-03-08	2024-03-31	10070	Teodorów II	KN
8.	Żebrak	132184	19734	132181	19734	10-7/12/1187	RŚ.6522.2.2015	2015-10-07	2040-10-06	17555	Żebrak	KN

3.4 Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

W granicach gminy Skórzec nie występują osuwiska oraz obszary predysponowane do występowania ruchów masowych.

3.5 Gleby

Na obszarze gminy Skórzec występują gleby wytworzone z utworów lodowcowych i wodnolodowcowych, głównie z piasków oraz gleby, których skałą macierzystą są rzeczne i bagienne utwory holoceni. Pod względem typologicznym gleby są mało zróżnicowane. Na obszarze wysoczyzn przeważają gleby pseudobielicowe oraz gleby brunatne wylugowane i kwaśne. W dolinach i obniżeniach terenu występują gleby hydrogeniczne: murszowo-mineralne oraz torfowe i murszowo-torfowe.

Pod względem składu mechanicznego gleby w gminie Skórzec są glebami piaskowymi. Zbudowane są głównie z piasków słabo gliniastych, a także piasków luźnych i piasków gliniastych lekkich.

Gleby pseudobielicowe wytworzone z piasków gliniastych lekkich występują na znacznych powierzchniach w północnej części gminy, we wsiach: Boroszków, Dąbrówka Wyłazy, Dąbrówka Stany, Stara Dąbrówka, Czarniejew, Ozorów, Skarżyn, Teodorów, Żelków. Gleby te zaliczane są do kompleksu żytniego bardzo dobrego.

Gleby brunatne wylugowane i kwaśne zbudowane z piasków gliniastych lekkich występują w rejonie wsi: Skórzec, Dąbrówka Ług, Dąbrówka Stany, Skarżyn. Gleby te

zaliczane są do kompleksu żytniego dobrego.

We wschodniej, południowej i południowo-wschodniej części gminy, poza obniżeniami terenu, występują gleby pseudobielicowe i brunatne wytworzone z piasków luźnych i piasków słabogliniastych. Gleby te zaliczane są do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego. Ich stosunkowo rozległe płaty sąsiadują z glebami tworzącymi kompleks żytni dobry i bardzo dobry.

W dolinach i obniżeniach terenu występują gleby torfowe i murszowo-torfowe oraz gleby murszowo-mineralne. Na glebach tych zdecydowanie przeważa kompleks użytków zielonych średnich, tylko na niewielkich powierzchniach w południowo-wschodniej i południowej części gminy trwałe użytki zielone zaliczane są do kompleksu słabego i bardzo słabego.

Na terenach objętych zmianą Studium występują następujące typy gleb:

Lp.	Miejscowość	Nr działek ewidencyjnych	Gleba	Kompleks przydatności rolniczej
1	Czerniejew	757/2, 758/1, 759/1	gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych	7 – kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-tubinowy)
2	Dąbrówka-Ług	378/17, 378/19	gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich i glinach średnich	5 – kompleks żytni dobry
			gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabogliniastych i glinach lekkich	6 – kompleks żytni słaby
			gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych	7 – kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-tubinowy)
3	Dąbrówka-Stany	440, 441/1, 441/2, 441/2, 442/2, 442/9, 442/10, 443, 444, 445/1, 445/2, 446/2, 446/3, 446/8, 447/3, 447/4, 447/5, 447/6, 447/11	gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich i glinach lekkich	5 – kompleks żytni dobry
			gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabogliniastych i piaskach luźnych lub glinach lekkich	6 – kompleks żytni słaby
			gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych	7 – kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-tubinowy)
4	Skórzec	518/32	gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich i glinach średnich	5 – kompleks żytni dobry

			gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich i glinach średnich	tereny zabudowane
5	Wólka Kobyla	203, 204, 205, 207, 208	gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabogliniastych i piaskach luźnych	6 – kompleks żytni słaby
			gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach słabogliniastych i piaskach luźnych	9 – kompleks zbożowo-pastewny słaby
			gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach słabogliniastych i piaskach luźnych	2z – użytki zielone średnie
			gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach słabogliniastych i piaskach luźnych	3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe
			gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach luźnych	lasy
6	Gołąbek	188/1, 188/2	gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabogliniastych i piaskach luźnych	6 – kompleks żytni słaby
			gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych	7 – kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-tubinowy)

3.6 Wody

Wody powierzchniowe

Przeważająca część obszaru gminy Skórzec leży w zlewni rzeki Kostrzyń będącej lewobrzeżnym dopływem Liwca, który jest lewobrzeżnym dopływem Bugu. Tylko niewielka część wschodniego obszaru gminy należy do zlewni Muchawki, będącej także lewobrzeżnym dopływem Liwca. Muchawka wpływa do Liwca powyżej Kostrzyna.

Rzeka Kostrzyń wykorzystuje rozciągające się południkowo obniżenie terenu w południowej i południowo-zachodniej części gminy. Obniżenie to wykorzystywane jest także przez inne ciekę do odprowadzania wody z wyżej położonych terenów wysoczyznowych. Lewobrzeżne dopływy Kostrzyna odprowadzają wodę również spoza terenu gminy. Ze wschodniej części gminy wody częściowo odpływają w kierunku wschodnim - do Muchawki. Tereny położone w rejonie m. Nowaki, Boroszków, Dąbrówka Niwka, Stara Dąbrówka, Dąbrówka Wyłazy, Żelków odwadniane są w kierunku Świdnicy będącej prawobrzeżnym dopływem Kostrzyna, wpływającej do Kostrzyna na terenie gminy Kotuń.

Kostrzyń jest największą rzeką przepływającą przez gminę Skórzec. W górnym odcinku, od źródeł do mostu kolejowego na trasie Warszawa-Siedlce w gminie Kotuń, Kostrzyń został uregulowany. Poniżej, od miejscowości Oleksin, aż do ujścia do Liwca, rzeka naturalnie meandruje. Część uregulowanego koryta Kostrzynia stanowi jednocześnie granicę gminy. Średni roczny przepływ Kostrzynia w przekroju wodowskazowym Jagodne (poza terenem gminy) wynosi 2,77 m³/s

Na terenie gminy Skórzec największym dopływem Kostrzynia jest prawobrzeżny dopływ spod Gołąbka, który wpływa do Kostrzynia w km 39,76, a powierzchnia jego zlewni wynosi 36,71 km². W km 2,87 dopływ spod Gołąbka przyjmuje prawobrzeżny dopływ Skórczyk o powierzchni zlewni 15,88 km². Skórczyk często błędnie określany jest jako rów, tj. urządzenie wodne, a nie ciek z wodą płynącą. Poniżej dopływu spod Gołąbka, Kostrzyń, w km 36,76, przyjmuje lewobrzeżny dopływ z Woli Wodyńskiej, w km 34,45 lewobrzeżny dopływ z Szostka, w km 28,04 lewobrzeżny dopływ z Lipin. Wymienione lewobrzeżne dopływy Kostrzynia odwadniają teren gmin sąsiednich. W km 24,82 do Kostrzynia uchodzi prawobrzeżny dopływ z Osińskiego o powierzchni zlewni 16,69 km², odwadniający południowy fragment terenu gminy Skórzec.

Dolina Kostrzynia jest zmeliorowana, z liczną siecią rowów.

Na terenie gminy znajdują się nieliczne bezodpływowe zbiorniki wodne (oczka wodne) częściowo poddane rekultywacji i pogłębieniu.

We wsi Dobrzanów znajduje się kompleks stawów rybnych o powierzchni około 2 ha. Ponadto na terenie gminy występują niewielkie pojedyncze stawy.

Monitoring jakości wód powierzchniowych prowadzony jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne. Przez jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) rozumie się oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich część, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Gmina Skórzec znajduje się w zasięgu 3 JCWP:

- Kostrzyń od źródeł do Dopływu z Osińskiego RW2000232668418,
- Muchawka od źródeł do Myrchy RW2000232668289,
- Świdnica RW20001726684529.

Ocenę stanu wód powierzchniowych prezentuje się poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka poprzez

ocenę potencjału ekologicznego) oraz ocenę stanu chemicznego.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem, jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się poprzez nadanie jej jednej z pięciu klas, jakości (klasa 1 – bardzo dobry, klasa 2 – dobry, klasa 3 – umiarkowany, klasa 4 – słaby i klasa 5 – zły stan ekologiczny); dla potencjału ekologicznego (klasa 1 i 2 – potencjał ekologiczny dobry i powyżej dobrego).

Klasyfikacji stanu chemicznego JCWP dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. Substancji priorytetowych. Podstawa analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że JCWP jest w dobrym stanie, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych.

Stan JCWP ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. JCWP może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej, jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry. W pozostałych przypadkach, JCWP ocenia się jako będąca w złym stanie.

Poniżej przedstawiono zestawienie wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych – rzecznych, których zlewnie przynajmniej częściowo znajdują się w granicach gminy Skórzec. Stan wszystkich JCWP w gminie Skórzec oceniono jako zły.

Kod JCW	Nazwa JCW	Badane elementy (klasa wód)				Stan/ Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu
		Biologiczne	Hydro-morfologiczne	Fizyko-chemiczne				
				gr. 3.1-3.5	gr. 3.6			
Kostrzyń od źródeł do Dopywu z Osińskiego	RW2000232668418	4	>1	2	2	słaby - 4	poniżej dobrego	zły
Muchawka od źródeł do Myrchy	RW2000232668289	3	>1	>2	-	umiarkowany - 3	poniżej dobrego	zły
Świdnica	RW20001726684529	5	3	>2	2	zły - 5	poniżej dobrego	zły

W granicach gminy Skórzec nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Wody podziemne

Wg Atlasu Hydrogeologicznego Polski (pod. red. B. Paczyńskiego – Warszawa 1993) gmina Skórzec położona jest w obrębie makroregionu północno-wschodniego, regionu I – mazowieckiego, rejonu I_A – mazowiecko-podlaskiego. W regionie tym użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach kredy, miocenu, oligocenu i czwartorzędu. Dolne piętro hydrostrukturalne reprezentują poziomy mioceński i oligoceński, zaś górne piętro tworzą powszechne i najczęściej użytkowane poziomy systemu czwartorzędowego.

Poziom oligoceński na tym terenie stanowi fragment jednego z głównych zbiorników wód podziemnych – GZWP nr 215 subniecka warszawska. Utworami wodonośnymi są oligoceńskie piaski glaukonitowe występujące na głębokości średnio 180 m ppt. W tej części zbiornika GZWP nr 215 wprowadzono wysoką ochronę (OWO) z uwagi na dobrą izolację poziomu z wodami o dobrej i trwałej jakości, ale o ograniczonych zasobach.

Wykorzystywane do indywidualnego zaopatrzenia w wodę studnie kopane nie przekraczają głębokości 20 m.

Gmina Skórzec posiada dobrze rozwiniętą gospodarkę zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania oraz oczyszczania ścieków.

Wody pierwszego poziomu wodonośnego, występujące w utworach czwartorzędowych, stwierdza się na różnych głębokościach. Głębokości te są uzależnione od ukształtowania terenu oraz od występowania i głębokości zalegania utworów nieprzepuszczalnych.

Na obszarach wysoczyznowych, zwierciadło pierwszego poziomu wodonośnego występuje na różnych głębokościach i jest zależne od wyniesienia ponad okoliczne dna dolin oraz układu warstw nieprzepuszczalnych. W północnej i środkowej części gminy poziom ten zalega na głębokości poniżej 3 m ppt.

Występowanie bagien, mokradeł i torfowisk wiąże się z płytkim zaleganiem wód gruntowych w obrębie dolin i innych obniżen terenu. Niezbyt głęboko wcięte koryta rzek oraz niewielkie nachylenie terenu w dolinach powodują słabe drenowanie gruntu.

Zwierciadło wód pierwszego poziomu wodonośnego na obszarach dolin, obniżen

i zagłębień bezodpływowych, występuje na głębokości zazwyczaj do 1 metra od powierzchni terenu. Jest ono zasilane głównie przez opady atmosferyczne oraz zależy od stanu wód w ciekach.

W dolinach rzecznych i w obniżeniach terenu pierwszy poziom wodonośny jest pozbawiony izolacji. Na części obszarów wysoczyznowych poziom wodonośny jest słabo izolowany. Wody poziomu czwartorzędowego, które nie są izolowane lub słabo izolowane warstwą trudno przepuszczalną o niewielkiej miąższości, narażone są na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego i komunalnego, co powoduje ich skażenie bakteriologiczne i chemiczne.

Wody wierzchówkowe, na głębokości do 2 metrów, mogą występować na wschód od Czerniejewa oraz we wsi Dąbrówka Stany, na wschód od m. Dąbrówka Ług, w rejonie Skarżyna w zachodniej części gminy, na zachód od Trzcianca, na południe od wsi Dobrzanów.

Gmina Skórzec w całości zlokalizowana jest na obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 55 (jednostka PLGW200055). Monitoring jakości wód podziemnych prowadzony jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytutu Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Ogólny stan wód podziemnych w jednostce nr 55 oceniany jest na dobry.

3.7 Klimat

Gmina Skórzec, zgodnie z regionalizacją klimatyczną W. Okołowicza, położona jest w regionie Mazowiecko-Podlaskim. Region ten wykazuje cechy charakterystyczne dla ostrego klimatu kontynentalnego. Klimat tego regionu charakteryzuje się dużymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza, krótką, późną wiosną, stosunkowo długim i ciepłym latem oraz długą i chłodną zimą z trwałą pokrywą śnieżną.

Średnia roczna temperatura powietrza na obszarze gminy wynosi około 7,4 °C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 17,6 - 18,2°C. Najzimniejszy jest styczeń, którego średnia temperatura wynosi -4,3 - -4,9°C.

Średnio w roku jest 131 dni z przymrozkami. Coraz częściej przymrozki odnotowuje się w maju i wrześniu. Dni mroźnych – z temperaturą poniżej 0°C jest 52, natomiast dni o temperaturze poniżej -10°C jest 36. Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 110. Okres

wegetacyjny trwa 210 dni.

Średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosi 80%. Największa wilgotność występuje od listopada do marca z maksimum przypadającym na grudzień (89%). Najniższa jest wiosną i latem - w maju osiąga wartość 73%. Średnia roczna wartość zachmurzenia jest nieco niższa dla przeciętnej w kraju i wynosi 6,8 stopnia pokrycia nieba. Największe zachmurzenie przypada na listopad i wynosi 8,4, a najmniejsze występuje w czerwcu i wrześniu (5,5 stopnia pokrycia nieba).

Średnia roczna wysokość opadów atmosferycznych jest niska i wynosi 553 mm. Najniższe opady notuje się w okresie od stycznia do kwietnia, kiedy wynoszą około 30 mm miesięcznie. Maksimum opadów przypada na lipiec, kiedy średnia miesięczna wynosi 80 mm.

Na obszarze gminy przeważają wiatry zachodnie. Około 15% wiatrów pochodzi z tego kierunku. Częste są także wiatry południowo-zachodnie i północno-zachodnie. Najrzadziej notowane są wiatry z kierunku północno-wschodniego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 m/sek. Wiatry silne i bardzo silne występują rzadko i pochodzą z kierunku zachodniego.

Zróżnicowanie przestrzenne warunków klimatycznych ściśle związane jest z ukształtowaniem terenu. W dolinach i obniżeniach terenu tworzą się zastoiska powietrza chłodnego i wilgotnego, częściej występują tu mgły. Lepsze warunki termiczno-wilgotnościowe panują na południowo-wschodnich stokach wzgórz. Miejsca te są też lepiej przewietrzane.

Jakość powietrza w gminie Skórzec jest zadowalająca. Nie można jej uznać za dobrą, wobec przekroczeń poziomów dopuszczalnych kilku substancji. Dla strefy mazowieckiej, w której znajduje się gmina Skórzec, przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych pod kątem ochrony zdrowia zostały przekroczone dla następujących zanieczyszczeń: pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5} faza II, benzo(a)piren, ozon (O₃).

Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Duży jest napływ zanieczyszczeń spoza województwa (w którym przeważa emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma

także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw).

3.8 Charakterystyka przyrody ożywionej

Dominującym typem krajobrazu w gminie Skórzec jest krajobraz rolniczy, w którym podstawowym środowiskiem są pola uprawne. Pomimo prostej struktury i niewielkiej bioróżnorodności tego środowiska, krajobraz rolniczy jest obszarem wyłącznego występowania wielu gatunków roślin i zwierząt. Tylko w tym środowisku występują gatunki typowo polne lub charakterystyczne dla półotwartego krajobrazu rolniczego. Cechą charakterystyczną tego środowiska jest duże rozdrobnienie pól oraz duża liczba zadrzewień, pojedynczych drzew lub kęp siedzących na miedzach, dróg dojazdowych do pól i łąk, często ze szpalerami drzew, rozproszona zabudowa wiejska. Cechy te powodują, że krajobraz rolniczy jest bardzo zróżnicowany, pozbawiony monotonii wielkoobszarowych pól. Sprzyja to występowaniu wielu gatunków roślin i zwierząt, szczególnie środowisk półotwartych i ekotonalnych.

Ze względu na niewielką powierzchnię naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych, fauna ptaków i ssaków jest tu uboga, ale w wielu z nich licznie lub bardzo licznie występują chronione płazy, w tym gatunki rzadkie i zagrożone, jak np. kumak nizinny czy grzebiuszka ziemna. W wielu z nich licznie występują wodne bezkręgowce, takie jak ślimaki, ważki, chrząszcze, wodne pluskwiaki i wiele innych.

Ogólna powierzchnia lasów w gminie Skórzec wynosi 1866 ha, co stanowi 15,7% powierzchni gminy. Jest to znacznie poniżej średniej dla woj. mazowieckiego, która wynosi 23,4%. Lasy wraz z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi zajmują natomiast 1962 ha.

Na terenie gminy Skórzec nie występują znacząco duże kompleksy leśne. Niewielkie lasy i zadrzewienia są rozproszone na całym terenie gminy. Kompleksy leśne są zasiedlane przez gatunki ssaków, ptaków, gadów, płazów, a także bardzo liczne bezkręgowce typowe dla różnych siedlisk leśnych, najczęściej mieszanych borów sosnowych, które dominują na terenie gminy pod względem zajmowanej powierzchni.

Na terenach objętych zmianą Studium lasy występują w miejscowości Dąbrówka Stany i w miejscowości Gołąbek, a grunty zadrzewione i zakrzewione w miejscowości Wólka Kobyła. Lasy te stanowią własność prywatną.

W lasach będących w zarządzie Lasów Państwowych występuje 10 typów siedliskowych lasu. Przeważają siedliska borowe, stanowiące 77,8 % powierzchni lasów

państwowych. Dominują tu bór świeży (BŚw) – 37,8 % i bór mieszany świeży – 33,7 %. Wśród drzewostanów dominuje sosna, następne w kolejności są drzewostany brzożowe. Pozostałe gatunki stanowią niewielki procent, zajmując razem łącznie 9,2 % powierzchni.

W strukturze wiekowej dominują drzewostany w III i IV klasie wieku, tj. 41-80 lat. Najstarsze drzewostany mają 84 – 85 lat i stanowią jedynie 0,3% lasów Skarbu Państwa.

Na terenie gminy Skórzec występują lasy ochronne (wodochronne i wokół miast) zlokalizowane w obrębach ewidencyjnych: Dąbrówka-Wyłązy, Dąbrówka- Ług, Drupia, Gołąbek, Skórzec i Teodorów.

Użytki zielone występujące głównie w dolinie Kostrzynia zajmują około 2100 ha, co stanowi 17,8% powierzchni gminy. Największe kompleksy łąk występują wzdłuż południowej granicy gminy oraz w części południowo-wschodniej wokół wsi Drupia i Wólka Kobyła. Doliny rzeczne - z przyrodniczego punktu widzenia - mają szczególne znaczenie, gdyż w ich granicach występują rzadkie i zagrożone siedliska przyrodnicze, gatunki roślin oraz zwierząt. Dolina Kostrzynia jest zmeliorowana i w znacznym stopniu przekształcona. Naturalne torfowiska niskie zostały przesuszone i zamienione na łąki, a miejscami na pastwiska. Wraz ze zmianą stosunków wodnych i użytkowaniem rolniczym, pierwotne zespoły roślinne uległy przekształceniu. Pomimo tych niekorzystnych zmian tereny te nadal zachowały wysokie walory przyrodnicze, o czym świadczy objęcie doliny Kostrzynia ochroną jako obszaru Natura 2000 na podstawie Dyrektywy Ptasiej Unii Europejskiej.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej według IUNG w Puławach wynosi dla gminy 47,6 pkt i należy do najniższych w województwie mazowieckim (66 pkt)

W gminie Skórzec nie występują użytki rolne klasy I i II.

Na terenach objętych zmianą Studium nie występują użytki rolne klasy III.

3.8.1 Charakterystyka florystyczna

Informacje o florze gminy Skórzec podano w dokumentacji „Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Skórzec” (Kot i in. 1992). Inwentaryzacją objęto obszar gminy w granicach administracyjnych. Stwierdzono wówczas 557 gatunków roślin naczyniowych, w tym 48 gatunków objętych ochroną oraz uważanych za rzadkie. Szczególnie interesujące są takie gatunki jak koniczyna łubinowata (*Trifolium lupinaster* L.), kruszczyk błotny (*Epipactis palustris* (Mill) Cr), storczyk krwisty (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo), storczyk szerokolistny (*Dactylorhiza maialis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes), goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe* L.), przygiętka biała (*Rhynchospora alba* (L.) Vahl.) i płyczwac pospolity (*Utricularia vulgaris* L.).

3.8.2 Charakterystyka faunistyczna

1. Ryby

Na terenie gminy Skórzec jedynym ciekim wodnym, w którym występuje dosyć bogata ichtiofauna, jest Kostrzyń. W rzece tej stwierdzono 21 gatunków ryb (Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Skórzec, 1992). Z gatunków rzadkich należy wymienić ciosę (*Pelecus cultratus*), minoga rzeczno (*Lampetra fluviatilis*) oraz wzdregę (*Scardinius erythrophthalmus*) i miętusa (*Lota lota*). Występują ponadto: piskorz (*Misgurnus fossilis*), koza (*Cobitis taenia*), a w starorzeczach – różanka (*Rhodeus sericeus*). Z innych, pospolitych gatunków ryb, liczne są: płoć (*Rutilus rutilus*), jelec (*Leuciscus leuciscus*), kiełb (*Gobio gobio*), słonecznica (*Leucaspis delineatus*), lin (*Tinca tinca*), ukleja (*Alburnus alburnus*), karaś srebrzysty (*Carassius gibelio*), okoń (*Perca fluviatilis*), szczupak (*Esox lucius*), ciernik (*Gasterosteus aculeatus*).

W rowach melioracyjnych, nawet przy skrajnie niskim poziomie wody, utrzymują się tylko ciernik i słonecznica. Ponadto okresowo mogą występować: szczupak - szczególnie wiosną w drodze na tarliska, kiełb, okoń, piskorz, śliz (*Barbatula barbatula*) i koza.

Znaczenie rowów dla ichtiofauny polega przede wszystkim na możliwości rozprzestrzeniania się gatunków (migracje z rzeki i stawów), jako miejsca tarła (szczupak) oraz siedliska nielicznych gatunków (ciernik, słonecznica, koza, piskorz).

2. Gady i płazy

W trakcie prac inwentaryzacyjnych w granicach gminy Skórzec stwierdzono występowanie jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*) oraz 8 gatunków płazów: ropuchy szarej (*Bufo bufo*), rzekotki drzewnej (*Hyla arborea*), grzebiuszki ziemnej (*Pelobates fuscus*), żaby wodnej (*Rana esculenta*), żaby śmieszki (*Rana ridibunda*), żaby jeziorkowej (*Rana lessonae*), żaby trawnej (*Rana temporaria*) i żaby moczarowej (*Rana arvalis*).

3. Ptaki

W roku 1992 na terenie gminy Skórzec stwierdzono 102 gatunki ptaków, w tym 88 lęgowych i prawdopodobnie lęgowych oraz 14 przelotnych (Kot i in. 1992). Z gatunków występujących w kraju nielicznie, w granicach gminy stwierdzono następujące: kulik wielki (*Numenius arquata*), rycyk (*Limosa limosa*), kropiatka (*Porzana porzana*), turkawka (*Streptopelia turtur*), bekas kszyc (*Gallinago gallinago*), dudek (*Upupa epos*). Z grupy gatunków wymienionych w Załączniku 1 Dyrektywy Ptasiej (gatunki zagrożone w skali Europy) w granicach gminy Skórzec występuje 12 gatunków, z których dla dwóch – ze względu na dosyć liczne występowanie nie podawano oceny liczebności. Z tej grupy licznie (40-45 stanowisk) w dolinie Kostrzynia występował derkacz (*Crex crex*), gatunek zagrożony w skali globalnej.

Dla wybranych gatunków lęgowych w ekofizjografii podstawowej dla gminy Skórzec podano bardziej dokładne informacje o ich występowaniu na terenie gminy:

1. Kulik wielki (*Numenius arquata*) – w roku 1992 jedna para występowała w dolinie Kostrzynia koło wsi Kolonia Kłódzie, natomiast w roku 2010 obserwowano ten gatunek w okresie lęgowym na łąkach na NW od wsi Drupia.
2. Bocian biały (*Ciconia ciconia*) – występuje w wielu wsiach, szczególnie na skrajach doliny Kostrzynia.
3. Błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*) – kilka par błotniaka stawowego występuje w dolinie Kostrzynia.
4. Przepiórka (*Coturnix coturnix*) – w latach 80. i 90. XX w. bardzo nieliczna (roku 1992 stwierdzona tylko na 2 stanowiskach, obecnie występuje dosyć często na dużych kompleksach pól uprawnych).
5. Sowa uszata (*Asio otus*) – odzywającego się ptaka zanotowano tylko na jednym stanowisku.

6. Dudek (*Upupa epos*) – 1 ptaka obserwowano koło wsi Żebrak.
7. Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*) – na terenie gminy stwierdzono na 3 stanowiskach.
8. Czajka (*Vanellus vanellus*) – zasiedla głównie otwarte łąki w dolinie Kostrzynia oraz wilgotne pola.
9. Kszyk (*Gallinago gallinago*) – 2 tokujące samce zanotowano na łąkach w dolinie Kostrzynia.
10. Derkacz (*Crex crex*) – w roku 2010 występował dosyć licznie w całej dolinie Kostrzynia, jego liczebność oceniono na 340-400 terytorialnych samców, z czego co najmniej 40-45 w granicach gminy Skórzec.
11. Kruk (*Corvus corax*) – w latach 80. XX w. występował rzadko, na etapie opracowywaniai obecnie jest dosyć liczny ptakiem lęgowym.
12. Srokosz (*Lanius excubitor*) – w latach 90. XX w. stwierdzony na 3 stanowiskach, obecnie liczebność tego gatunku utrzymuje się na podobnym poziomie.

4. Ssaki

Inwentaryzacje ssaków łownych prowadzone przez Polski Związek Łowiecki oraz wyniki obserwacji faunistycznych prowadzonych na terenie gminy Skórzec w roku 1992 oraz w latach 2009-2010 wykazały, że teren ten jest zasiedlony przez duże ssaki kopytne takie jak łoś, dzik i sarna, a także ssaki drapieżne: lis (*Vulpes vulpes*), kuna leśna (*Martes martes*), kuna domowa (*Martes foina*), wydra (*Lutra lutra*), tchórz (*Mustela putorius*), gronostaj (*Mustela erminea*), łasica (*Mustela nivalis*), borsuk (*Meles meles*). Z innych gatunków występuje bóbr (*Castor fiber*), piżmak (*Ondatra zibethicus*), karczownik ziemnowodny (*Arvicola amphibius*), wiewiórka (*Sciurus vulgaris*), jeż wschodni (*Erinaceus roumanicus*), kilka gatunków nietoperzy (*Chiroptera*). W odpowiednich siedliskach liczne są gryzonie: mysz domowa (*Mus musculus*), mysz leśna (*Apodemus flavicollis*), mysz polna (*Apodemus agrarius*), mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*), szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*), nornik zwyczajny (*Microtus arvalis*), nornica ruda (*Myodes glareolus*) i inne.

Terenami chętnie zasiedlanymi przez duże ssaki kopytne jest dolina Kostrzynia oraz większe kompleksy leśne. W dolinie Kostrzynia licznie – szczególnie w ostatnich latach – występują chronione gatunki ssaków, takie jak bóbr (*Castor fiber*) i wydra (*Lutra lutra*).

3.9 Charakterystyka siedlisk przyrodniczych

Siedlisko przyrodnicze to obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne. W praktyce pojęcie zbliżone do pojęcia biogeocenozy albo ekosystemu obejmującego fragment powierzchni ziemi. Termin używany głównie w Europie w związku z programem *Natura 2000*. *Dyrektywa Siedliskowa* wymienia typy europejskich siedlisk przyrodniczych, które są zagrożone wyginięciem w Europie i zobowiązuje państwa Unii Europejskiej do ich ochrony przez tworzenie obszarów Natura 2000.

3.9.1 Siedliska zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych

A. Siedliska zbiorowisk leśnych i zaroślowych

Zespół: Salicetunpentatiron-cinereae (Almq.1929) Pass.1961. Zespół ten ma postać zarośli występujących na terenach podmokłych, w dolinach cieków, rzek i strumieni. Składnikami jego są wierzby: pięciopręcikowa (*Salix pentada*), szara zwana także łożą (*Salix cinerea*), Borealny gatunek- wierzba czerniejąca (*Salix myrsinifolia*= *Salix nigricans*) i kruszyna (*Frangula alnus*). *Zespół: Ribo nigri Alnetum* Sol. Górn. 1975 mscr.- ols. Zespół ten charakteryzuje się dominującą rolą olszy czarnej i strukturą kępowo-dolinkowa. Powstaje w wyniku sukcesji łożowisk, szuwarów i torfowisk niskich. Na terenie gminy występuje w peryferyjnych częściach dolin. Gatunkiem charakterystycznym zespołu jest porzeczka czarna (*Ribes nigrum*).

W zagłębieniach między kępami zachowuje się roślinność szuwarowa. *Zespół: Cladonio-Pinetum* Juraszek 927- bór suchy. Na terenie gminy Skórzec występuje głównie jako faza degeneracyjna boru świeżego. Charakteryzuje się dużym udziałem porostów z rodziny *Cladoniaceae* takich jak: *Cladonia rangiferina*, *Cladonia arbuscula* (*Cladonia silvatica*), *Cladonia tennis* oraz *Cladonia furcata* i *Cetraria islandica*. Występuje na północ od wsi Dąbrówka Stany i między wsiami Kobyla Wólka i Grala, a także w znacznej części lasów chłopskich na uboższych glebach.

Zespół: Leucobryo-Pinetum Mat. (1962) 1973. Suboceaniczna odmiana boru świeżego, regionalnie zubożała. Występuje w facji z borówką czernicą (*Vaccinium myrtillus*) lub w postaci mszystej z gatunkami: *Entodon* (*Pleurozium*) *schreberi*, *Dicranum undulatum* i *Hylocomium splendens*, głównie na obrzeżach dolin rzecznych.

Zespół: *Malinio-pinetum* J. Mat. 1973- śródlądowy bór wilgotny. Charakteryzuje się dużym udziałem trzęślicy modrej. Występuje w sąsiedztwie borów bagiennych na S od wsi Kobyła Wólka (uroczysko Stanisławów) i na niewielkich powierzchniach na wschód od Skórca.

Zespół: *Vacconio uliginosi-Pinetum* Kleist 1929- kontynentalny – kontynentalny bór bagienny. Powstaje w wyniku sukcesji torfowisk wysokich. Charakteryzuje się dużym udziałem borówki bagiennej i bagna zwyczajnego. Duży płąt tego zespołu występuje w uroczysku Stanisławów na obrzeżu torfowisk.

Zespół: *Querco- roboris-Pinetum* J. Mat (mscr.) – kontynentalny bór mieszany. W drzewostanie dominują sosna i dąb szypułkowy, runo jest bogate w gatunki. Zespół ten zajmuje największe powierzchnie w lasach gminy. Duży udział mają w nim gatunki kontynentalne: szczodrzeniec ruski (*Cytisus ruthenicus*) i trzmielina brodawkowata (*Evonymis verrucosus*). Na południowy zachód od wsi Dąbrówka Stany występuje nielicznie turówka leśna (*Hierochloe Australis*).

Zespół: *Circaeo-Alnetum* Oberd. 1953 - łęg olszowo-jesionowy. Zespół ten występuje w lekko zabagnionych dolinach rzek i mniejszych cieków wodnych, często w kompleksie z olsami. Drzewostan zbudowany jest z olszy czarnej i jesionu. Płaty jego porastają wilgotniejsze siedliska w dolinie Kostrzynia i jego dopływów, w okolicach wsi: Drupia, Żebrak, Kłódzie oraz dolinie dopływu Kostrzynia na wschód od Skórca. W wyniku odwadniania areał jego ulega zmniejszeniu. Z najbardziej interesujących gatunków występują w nim storczyk Fuchsa i listera jajowata.

Zespół: *Tilio-Carpinetum* Tracz. 1962 - grąd subkontynentalny. Gatunkiem dominującym w drzewostanie jest grab. Jedyny dobrze zachowany płąt tego zespołu znajduje się na północny wschód od Drupi. Przedstawia on żyzną postać grądu - podzespół *T.-C. corydaletosum* z gatunkami wyróżniającymi: kokorycz pełna, ziarnopłon wiosenny, zawilec żółty. Poza tym fragmenty podzespołu typowego można spotkać w kompleksie leśnym na południowy zachód od wsi Dąbrówka Stany.

B. Siedliska zbiorowisk wodnych, nawodnych i szuwarowych

Zbiorowiska wodne wobec braku większych zbiorników wodnych wykształcają się tylko fragmentarycznie. W akwenach na południowy wschód od Skórca stwierdzono zespół rdestnicy pływającej (*Potamogeton natans*).

Zbiorowiska szuwarowe zajmują małe powierzchnie i są nieliczne, Na południe od Skórca można spotkać właściwy szuwar trzcinowy (*Phragmitetum communis*) (Gams. 1927) Schmale 1939, szuwar pałki szerokolistnej i zespół manny mielec. W obniżeniach terenu najczęściej występują turzycowiska (zw. *Magnocaricion*). Należą tu: *Iridetum pseudacori* Egger 1933 z dominującym kosańcem żółtym (tylko jedno stanowisko na południowy wschód od Skórca), *Caricetum acutiformis* Sauer 1937, z turzycą błotną, *Caricetum appropinquatae* (Koch 1926) Soó. 1938 z dominującą turzycą tunikową, *Caricetum gracilis* (Graeben. Et Hueck) R. Tx.1937 z turzycą zaostrzoną *Phalaridetum rundinaceae* (Koch 1926) Libb. 1931- szuwar trawiasty z dominującą mozgą trzcinową. Zespoły *Caricetum rostratae* Ruebel 1912 z turzycą dziubkowatą i następujący po niej *Caricetum appropinquatae* (Koch 1926) Soó.1938 z turzycą tunikową, zarastają doły potorfowe doliny Kostrzynia na N od wsi Żebrak (za rzeką).

Zespoły te występują w terenach dolinowych na południowy wschód od Skórca, wzdłuż doliny Kostrzynia, zwłaszcza na południowy wschód od wsi Kłodzie, gdzie płaty ich są rozleglejsze. Sukcesja ich zmierza w kierunku olsów i dlatego w znacznej mierze mają charakter półnaturalny.

C. Siedliska zbiorowisk murawowych, łąkowych i pastwiskowych

Murawy bliźniacze psiary są lokalnie reprezentowane przez zespół wilgotny *Nardo-Juncetum Nordh.* 1920 Buk. 1924 z gatunkiem charakterystycznym - sitem sztywnym (*Juncus squarrosus*). Występuje on w wilgotnych zagłębieniach bezodpływowych w kontakcie z torfowiskiem niskim kwaśnym, na wschód od Skórca. W zatorfionym płacie tego zespołu znajduje się jedyne stanowisko goryczki wąskolistnej (*Gentiana pneumonanthe*). Psiara sucha występuje w zubożałej postaci zbiorowiska z *Nardus stricta*. Należy ono do związku *Nardo-Galium saxatilis*.

Na wydmach na północ od wsi Dąbrówka Wyłazy i na wschód od wsi Grala Dąbrowizna występują płaty mącznicy lekarskiej wielkości do kilkuset metrów kwadratowych. Wchodzą one do pionierskich muraw szczytlichowych lub tworzą borealno-kontynentalny zespół *Arctostaphylo-Callunetum* R.Tx et Prsg.1940. Poza tym na polankach śródborowych i obrzeżeniach borów spotyka się zubożałe wrzosowiska z udziałem porostów z rodzaju *Cladonia*.

Zespół: *Spergulo vernalis-Corynephorretum* Klika 1911 r. Tx. (1929) 1937. Rzadki, na wydmach rozwiewnych i to najczęściej w podzespole s.-c. *cladonietum*, z udziałem

chrobotków: na N od wsi Dąbrówka Wyłazy i na E od Grali. Większe powierzchnie zajmuje zespół z wyraźną dominacją porostów. *Corniculario-Cladonietum mitis* z rogaczką kolczastą i chrobotnikiem łagodnym (*Cladina mitis*). Bardzo rzadko w wierzchołkowych partiach wydmy występuje zespół *Polytrich-Stereocaulum condensati* Głowacki 1988, z gatunkami: *Stereocaulon condensatum*, *Stereocaulon tonentosum* i *Cladonia verticillata*.

Do bardziej zwartych muraw psammofilnych należą luźniejsze murawy o charakterze subkontynentalnym, zaliczane do związku *Koelerio glaucae*, tworzące zespół *Festuco-Koelerietum glaucae* Klika 1931 ze strzęplicą siną, goździkiem piaskowym i łyszczem baldachogroniastym. Występują tylko na wydmach na skraju boru na północ od wsi Dąbrówka Stany. Bardziej zwarte murawy, zaliczane do zw. *Armerion elongatae*, z takimi gatunkami jak: zawciąg pospolity, goździk kropkowany i goździk kartuzek, reprezentują zespół *Festuco-Armerietum* występujący, na piaszczystych wzniesieniach dolin rzecznych. Na terenie gminy Skórzec dość rzadkie: na wschód od Skórca i na północ od wsi Żebrak.

Na terenie wyrobiska na północ od wsi Dąbrówka Stany, występuje płat przedstawiający zespół *Sclerantho-Herniarietum glabrae* Głowacki 1988.

Zespół: *Arrhenatheretum medioeuopaeum* (Br. –Bl. 1925) Koch 1926. Zespół ten występuje na siedliskach świeżych w dolinach Kostrzynia i jego dopływów. W wyniku odwodnienia terenu areal jego został znacznie zmniejszony. Skład florystyczny tego zespołu w wyniku zabiegów gospodarczych ulega zubożeniu, a w miejscach silniej odwodnionych, zwłaszcza na glebach piaszczystych, ulega regresji i grozi mu przekształcenie w zbiorowiska psammofilne (ubogie pastwiska).

Zespół: *Filipendlo-Geranietum* Koch 1926. Jest to zbiorowisko ziołoroślowe miejsc niekoszonych lub rzadko koszonych. Charakteryzują je okazałe byliny; wiązówka błotna, bodziszek błotny, wielosił błękitny, kozłek lekarski i inne. Wykształcają się one na obrzeżu wilgotnych zarośli. Częste są w dolinach cieków, szczególnie Kostrzynia, między wsiami Żebrak i Kłodzie. Na pozostałym terenie ulegają regresji w wyniku koszenia czy wypasania.

Zespół: *Molinietum medioeropaeum* Koch 1926. Typowe płaty tego zespołu są rzadko spotykane. Bogate gatunkowo, są siedliskiem wielu gatunków chronionych. Bogatsze płaty tego zespołu występują w dolinie Kostrzynia. Znacznie bardziej rozpowszechnione jest acydofilne zbiorowisko ze śmiałkiem darniowym. Towarzyszy w terenie torfowiskowym niskim, niezakwaszonym. W wyniku odwadniania przechodzą one w łąki świeże. Spotyka się tu gatunki chronione: goździk pyszny, storczyk krwisty, kruszczyk błotny.

Regionalnie dominuje zespół *Cirsietum rivularis* Rolski 1931 z ostrożniem łąkowym, nadającym zbiorowisku w okresie kwitnienia czerwoną barwę. Zbiorowiska łąkowe przy intensywnym wypasaniu przechodzą w zespoły pastwiskowe: *Lolio-Cynosuretum* R. Tx. 1937, na siedlisku łąki świeżej, oraz *Junco-Molinietum* Prsg 1951 i *Epilobio- Juncetum effusi* Oberd. 1957 na siedliskach wilgotnych

D. Siedliska zbiorowisk torfowisk mszysto-turzycowych.

Na obrzeżach dolin, w oligotroficznych zagłębieniach bezodpływowych występuje zespół: *Carii-Agrostietum* R. Tx 1937 z fiołkiem błotnym (*Viola palustris*), turzycą siną (*Carex curta*).

Natomiast jedyny zachowany płat zespołu: *Ledo-Sphagnetum magellanici* Sukopp 1959. em Neuhansl 1969. znajduje się w uroczysku Stanisławów w kompleksie boru bagiennego. Spotykamy tu gatunki charakterystyczne: wełniankę pochwowatą (*Eriophorum vaginatum*), modrzewnicę zwyczajną (*Andromeda polifolia*) i żurawinę (*Vaccinium oxycoccus*) (*Oxycoccuss quadrioetalus*). Torfowisko to ulega zarastaniu sosną i przechodzi w bór bagienny. Drugi płat, z przygielką białą (*Rhynchospora alba*) i rosziczką okrągłolistną (*Drosera rotundifolia*), położony w partii krawędziowej doliny Kostrzynia, między wsiami Dąbrówka Stany i Żebrak, uległ w wyniku odwodnienia zubożeniu, a oba wymienione gatunki zagięły.

E. Siedliska zbiorowisk okrajkowych

Zespół: *Trifolie- grimonietum* Mull 1961.- zbiorowisko wykształcające się na obrzeżu zarośli i lasów liściastych z gatunkami charakterystycznymi: koniczyną pogiętą (*Trifolium medium*), rzeplikami pospolitym (*Agrimonia*) i wonnym (*Agrimonia odorata*) oraz cieciorczą pstrą (*Coronilla varia*), lucerną sierpowatą (*Medicago palcata*) i innymi gatunkami przechodzącymi ze zbiorowisk łąkowych jako wyróżniające, np. krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), chaber łąkowy i inne.

3.9.2 Siedliska zbiorowisk synantropijnych

A. Zbiorowiska segetalne

Na glebach niewapiennych, najważniejszym zespołem regionalnym jest *Vicium tataraspermae* (Krusem et Villeg 1939) Kornaś 1950, zróżnicowany florystycznie w zależności od wilgotności i składu mechanicznego gleby. Na terenie gminy Skórzec jest to jedyne zbiorowisko reprezentujące związek *Aphanion*.

Zespół: *Arnoserido –Skleranthtelum* (Chouard 1925) r. Tx 1937 ze związku *Arnoseridion- minima*, występujący na ubogich glebach piaszczystych. Jest on bardzo rzadki i zajmuje małe powierzchnie w pobliżu wsi Grala i Kłodzie. Często zastępuje go zubożałe zbiorowisko ze *Skleranthus annuus*.

Najczęstszym zespołem jest *Echinochloo-Setarietum* Krusem et Vlieg (1939) 1940. Na ubogich glebach piaszczystych lecz ciepłych, występuje zespół *Digitarietum Ischaenii* z palusznikiem nitkowatym. Występuje on na wyniesieniu między wsiami Żebrak i Trzciniec. Można tu spotkać na małych powierzchniach zubożałą postać zespołu *Herniario-Polycnnetum* Fijałk. 1967 z połonicznikiem kosmatym (*Hierniariae Hirsuta*). Na glebach bardziej związłych występują rzadko zubożałe płaty zespołu *Oxalido-Chenopodietum polyspermi* Siss. 1950 w okolicy wsi Boroszków. W ogródkach przydomowych rozpowszechniony jest *Galinsogo-Setarietum* R. Tx. 1950 z obu gatunkami żótlic. W wyniku używania herbicydów następuje degradacja zespołów i tworzą się zubożałe zbiorowiska zastępcze z dominującymi gatunkami: komosą białą i rdestem gruczołowatym, a na glebach lżejszych - ze skrzypem polnym.

B. Zbiorowiska ruderalne, porębowe i dywanowe.

Zbiorowiska ruderalne, roślin jednorocznych i dwuletnich obejmują szeroko rozpowszechnione dwa zespoły:

- *Sisymbrietum sophiae* Kreh. 1925 z dominującą stulichą psią,
- *Urtico – Malvetum neglectea* (Knapp1945) Lohm. 1950 z pokrzywką żegawką

i ślazem zaniedbanym.

Na glebach piaszczystych występują dwa zespoły nitrofilne, ciepłolubne:

Centaureo-Artemisiemtum absinthii Faliński (1963) 1965 z pięciornikiem rozestlanym i piołunem. Występują one na przydrożnych przytłociach wielu wiosek. Zbiorowiska

nitrofilne na wilgotniejszych i żyzniejszych glebach reprezentowane są przez dwa rozpowszechnione zespoły: *Balloto-Chenopodietum* R. Tx 1931 em. Lohm. 1950 z mierznicą czarną i *Tanaceto-Artemisietum vulgaris* Br. – Bl. (1931) 1949 z okazałymi bylinami: wrotyczem pospolitym i bylicą pospolitą. Pierwszy związany jest głównie z przyłóciami wsi, drugi zwykle o większej powierzchni, występuje na placach i w postaci zbliżonej do łąki świeżej na poboczu szosy, na odcinku Żelków – Dąbrówka Ług.

Na obrzeżu wilgotnych zarośli w dolinie Kostrzynia występuje okrajkowy zespół *Eupatorietum cannabini* R. Tx (1937) z dominującym sadźcem konopiastym.

Na poboczach dróg, ścieżkach, podwórkach, na glebach świeżych (rozpowszechniony) występuje zespół: *Lolio-Plantaginetum* (Lincola 1921) Beger 1930.

Rorippo-Agrostietum Th. Muell. 1961 występuje rzadko na mule okresowych zbiorników wodnych na E od Skórca.

Blysmo-Juncetum compressi (Libb. 1930) R. Tx. 1950. Rzadko na poboczach wilgotnych dróg i ścieżek, w postaci zubożałej z sitem spłaszczonym.

Junctum macri (Dlem, Slss, et Westh. 1940) Schwick. 1944 em. R.Tx.1950 z mietlicą pospolitą i sitem chudym. Występuje na drogach leśnych w borach, w uroczysku Stanisławów, w okolicy Kłodzia i na E od Skórca.

2. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA I POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Przez gminę Skórzec przebiega korytarz ekologiczny KPnC-3B Lasy Łukowskie – korytarz krajowy o charakterze leśnym. Korytarz ten obejmuje południową i wschodnią część gminy: dolinę Kostrzynia i doliny jego dopływów oraz mozaikę terenów leśnych i rolniczych od miejscowości Trzciniec na wschodzie do miejscowości Dobrzanów na zachodzie i Czarniejew na północy gminy. Korytarz ten poza granicami gminy Skórzec łączy się z innymi korytarzami:

- na zachodzie z GKPnC-7 Dolina dolnego Bugu - Dolina dolnego Wieprza (korytarz główny–międzynarodowy),
- na północy z KPnC-3A Lasy Łochowskie - Lasy Chotyłowskie,
- na południu z KPnC-3C Lasy Łukowskie - Dolina Wieprza.

Tereny zaproponowane do zmian zagospodarowania w zmianie Studium, które są położone w miejscowościach Czerniejew i Dąbrówka-Stany, znajdują się w granicach korytarza ekologicznego KPnC-3B Lasy Łukowskie.

Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych w znacznym stopniu dotyczy dobrze zachowanych terenów leśnych, które, połączone dolinami rzecznyymi i niezabudowanymi przestrzeniami terenów rolniczych, tworzą system powiązań przyrodniczych. Dążąc do utrzymania ciągłości korytarzy ekologicznych należy planować właściwą formę zagospodarowania tych terenów.

Ponieważ fundamentalną zasadą w planowaniu przestrzennym jest potrzeba utrzymania ekologicznych połączeń, należy dążyć do zachowania ciągłości przestrzennej tych środowisk, które są korytarzami ekologicznymi.

Obecność korytarzy ekologicznych umożliwia przemieszczanie się przedstawicieli flory i fauny. Bez takich okresowych migracji nie jest możliwe funkcjonowanie populacji w dłuższej skali, zwłaszcza zwierząt kręgowych (od ryb do ssaków). W związku z różnymi preferencjami środowiskowymi każda struktura przestrzenna może być jednocześnie korytarzem, barierą lub ostoją dla różnych gatunków roślin i zwierząt. Naturalnym procesem w trakcie wysycania środowiska jest dyspersja, czyli przemieszczanie się, szczególnie młodych osobników. Przy dużym rozproszeniu oraz znaczących odległościach pomiędzy "wyspami" odpowiednich środowisk, część koczujących osobników może na takie wyspy nie trafić. Korytarze ekologiczne znacznie ułatwiają, a nawet wręcz umożliwiają odnalezienie wyspowo położonych środowisk. Korytarz ekologiczny może być wykorzystywany przez określone gatunki w dwojaki sposób - zarówno jako miejsce przemieszczania się zwierząt lub dyspersję roślin, ale również jako miejsce życia: reprodukcji, żerowania i odpoczynku. Dotyczy to oczywiście gatunków, które znajdują w danym korytarzu ekologicznym odpowiednie warunki.

Należy podkreślić, że korytarze dolinne na terenie gminy pełnią decydującą rolę dla migracji, zarówno gatunków leśnych jak i gatunków typowych dla środowisk otwartych oraz wodnych.

W gminie Skórzec występują cenne przyrodniczo tereny do których należą:

- śródleśne torfowisko wysokie występujące na obszarze lasów państwowych w rejonie wsi Drupia,

- niewielki akwen z otaczającymi terenami bardzo zróżnicowanymi florystycznie położony na południowy–wschód od Skórcza,
- zespół czterech zbiorników wodnych położonych na południe od zabudowy wsi Grala Dąbrowizna,
- zbiornik wodny we wsi Stara Dąbrówka,
- zbiornik wodny we wsi Nowaki,
- zbiornik wodny we wsi Boroszków,
- park wiejski we wsi Grala Dąbrowizna (uchwała nr VIII/38/91 Rady Gminy w Skórcu z dnia 28.03.1991 r. Dz. Urz. Woj. Siedleckiego z 1991 r. nr 5 poz. 88).

Użytkowanie zasobów przyrodniczych na terenie gminy Skórzec nie jest zbyt intensywne. Lokalnie stwierdzono przerwanie ciągłości ekologicznej nadrzecznych zadrzewień łągowych lub wprowadzenie gruntów ornych w kompleksy trwałych użytków zielonych w dolinach rzek.

Zachowaniu walorów przyrodniczych służy m.in.:

- 1) bardzo mała liczba zakładów przemysłowych,
- 2) stała poprawa infrastruktury służącej ochronie środowiska,
- 3) objęcie (także planowane) cennych przyrodniczo terenów różnymi formami ochrony przyrody,
- 4) niski stopień urbanizacji i niska gęstość zaludnienia,
- 5) niski poziom chemizacji środowiska.

3. OCHRONA PRAWNA ŚRODOWISKA

Na obszarze gminy Skórzec znajdują się 2 pomniki przyrody. W granicach gminy ustanowiono obszarowe formy ochrony przyrody:

- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB 140009.

Pomniki przyrody na terenie gminy to:

- grupa dwóch jesionów wyniosłych *Fraxinus excelsior* (obwód 360 i 320 cm),
- pojedynczy jesion wyniosły (obwód 372 cm).

Oba położone są w zabytkowym parku wiejskim w Grali w pobliżu Szkoły Podstawowej w Grali.

Pomniki przyrody zostały powołane Rozporządzeniem Nr 2 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 36, poz. 864). Rozporządzenie wprowadza następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. umieszczania tablic reklamowych.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony Uchwałą Nr XVII/99/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach z dnia 28 października 1986 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 1986 r. Nr 11, poz. 130).

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze

względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 34696,63 ha. Ponad 70 % powierzchni Obszaru użytkowana jest rolniczo, lasy zajmują 9 tys. ha i są dość mocno rozproszone, największym kompleksem jest uroczysko Ruchna.

W granicach Obszaru znajduje się północna część gminy Skórzec, która znajduje się na północ od drogi przebiegającej przez miejscowości: Stara Dąbrówka, Dąbrówka-Wyłazy i Żelków. Łącznie jest to teren o powierzchni 421,56 ha, co stanowi 3,54% gminy.

Aktualnie obowiązującym dla obszaru aktem prawnym jest Uchwała nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2018 r. poz. 9054).

Wyżej wymieniona uchwała określa ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych ekosystemów lądowych i ekosystemów wodnych oraz wprowadza następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, 1566 i 1999 oraz z 2018 r. poz. 810, 1089 i 1479);
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości od 20 do 100 m (zgodnie z załącznikami do uchwały) od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne,
 - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz 1) nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym.

Zakaz 2) nie dotyczy:

- 1) tworzących zadrzewienia śródpolne:
 - a) krzewów rosnących w skupisku o powierzchni do 25 m²,
 - b) drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza 30 cm
 - których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego;
- 2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie roją szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów), które zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia;
- 3) zadrzewień śródpolnych i przydrożnych na obszarach przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Zakaz 3) nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nieprzekraczającej

2 ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nieprzekraczającym 20 000 m³, jeżeli działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych - zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

Zakaz 4) nie dotyczy terenów, na których wykonywanie prac ziemnych związane jest z koncesją na wydobywanie kopalin ze złóż.

Zakaz 7) nie dotyczy stref wyłączonych z zakazu zabudowy oznaczonych w załącznikach do uchwały.

Zakaz 7) nie dotyczy obiektów służących turystyce wodnej.

Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009 – Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, ze zm.), które poprzedzone było rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313; z 2007 r. Nr 179, poz. 1275 oraz z 2008 r. Nr 198, poz. 1226).

Obszar posiada obowiązujący plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem nr 17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009.

Powierzchnia obszaru wynosi 14376,13 ha, z czego 1297,83 ha znajduje się południowo-zachodniej części gminy Skórzec. Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Kostrzynia jest terenem chroniącym rzadkie i zagrożone w skali europejskiej gatunki ptaków, które znajdują tu optymalne siedliska bytowania, rozrodu i żerowania. O charakterze obszaru decydują przede wszystkim trwałe użytki zielone położone w dolinie rzecznej, dominujące na tym terenie. Ponadto istotny udział mają lasy zarządzane przez Nadleśnictwa Mińsk i Siedlce. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (SDF) dla obszaru Natura 2000, tereny rolnicze zajmują ok. 75%, lasy – 23%, a wody śródlądowe – 2% powierzchni obszaru.

Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia obejmuje dolinę rzeki Kostrzyń wraz z łąkami, mokradłami i kompleksami stawów rybnych oraz otaczające ją lasy łęgowe, olsy i zespoły zarośli. System cieków tworzy rzeka Kostrzyń oraz jej dopływy: Witówka, Witówka II (Trytwa) – dopływ Witówki, Witkówka (Kałuska), Gawroniec, Świdnica i Trybówka. Jest to obszar

o dominujących funkcjach rolniczych z największym udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk. Lasy rozlokowane są przede wszystkim w trzech stosunkowo rozległych kompleksach, w których ustanowiono dwa rezerваты przyrody: Florianów i Rogoźnica. Cenne są również lasy łąkowe i olsy porzeczkowe występujące wzdłuż cieków. O walorach przyrodniczych ostoi decydują ponadto trzy kompleksy stawów rybnych: Słuchocin-Gałki, Rudka i Szostek – istotne miejsca występowania szeregu gatunków ptaków łąkowych i migrujących.

W poniższej tabeli wskazano gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocenę znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Gatunki			Populacja na obszarze					Ocena obszaru					
Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria C R V P	Jakość danych	A B C D				
				min.	maks.				Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie	
A229	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	r	3	5	i		M	D				
A255	<i>Anthus campestris</i>	Świergotek polny	r	10	20	i		M	D				
A089	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy	r	2	3	i		M	D				
A021	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk	r	4	12	i		M	D				
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek	r	1	10	i		M	D				
A371	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Dziwonia	r	114	150	i		M	C	C	C	C	C
A197	<i>Chlidonias niger</i>	Rybitwa czarna	r	40	50	i		M	C	C	C	C	C
A030	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	r	3	5	i		M	D				
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	r	24	30	i		M	D				
A084	<i>Circus pygargus</i>	Błotniak łąkowy	r	1	10	i		M	D				
A122	<i>Crex crex</i>	Derkacz	r	340	400	i		M	C	C	C	C	C
A037	<i>Cygnus columbianus bewickii</i>	Łabędź czarnodzioby	c	12	37	i		M	D				
A236	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny	p	7	25	i		M	D				
A379	<i>Emberiza</i>	Ortolan	r	24	30	i		M	D				

Gatunki			Populacja na obszarze					Ocena obszaru				
Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria C R V P	Jakość danych	A B C D			
				min.	maks.				Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
	<i>hortulana</i>											
A127	<i>Grus grus</i>	Żuraw	r	20	38	i		M	D			
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik	r	2	2	i		M	D			
A338	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	r	510	600	i		M	D			
A246	<i>Lullula arborea</i>	Lerka	r	113	150	i		M	D			
A272	<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek	r	8	8	i		M	C	C	C	C
A072	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad	r	3	4	i		M	D			
A120	<i>Porzana parva</i>	Zielonka	r	7	17	i		M	C	C	C	C
A119	<i>Porzana porzana</i>	Kropiatka	r	14	20	i		M	D			
A193	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa rzeczna	r	5	10	i		M	D			
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka	r	120	120	i		M	D			

Objaśnienia do tabeli:

- Typ: p – osiadłe, r – wydające potomstwo, c – przelotne, w – zimujące
- Jednostka: i – osobniki pojedyncze, p – pary, c- males – nawołujące samce, b - females – samice
- Kategorie liczebności (kategoria): C – powszechne, R- rzadkie, V – bardzo rzadkie, p – obecne
- Jakość danych: G – wysoka, M – przeciętna, P – niska, DD – brak danych

Natomiast, zgodnie ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub

3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na terenie gminy Skórzec proponuje się ustanowienie następujących form ochrony przyrody:

- rezerwatu przyrody „Psiary Skórzeckie”,
- rezerwatu przyrody „Bagno Stanisławów”,
- 4 użytków ekologicznych (2 – Stara Dąbrówka, 1 – Czerniejew Kolonia, 1 – Wólka Kobyla),
- poszerzenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia.

III. PRZEZNACZENIE TERENÓW I PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE GMINY W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM ORAZ PRZYJĘTE KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W strategii rozwoju gminy Skórzec do 2024 roku misja gminy została określona następująco - „Nowoczesna – rolniczo-przemysłowa gmina z rozwiniętą funkcją rekreacyjną, sprawnie wykorzystująca bliskość Siedlec i przebieg autostrady wschód – zachód, skutecznie stymulująca aktywność obywatelską i rozwiązująca problematykę infrastruktury społecznej i technicznej”.

W związku z tym w zmianie Studium określono następujące cele rozwoju gminy:

1. Stworzenie warunków do dalszego rozwoju funkcji przemysłowej głównie w północno-wschodniej części gminy.
2. Poprawa jakości życia mieszkańców gminy uwzględniająca możliwości pracy, nauki, wypoczynku i realizacji indywidualnych ambicji.
3. Planowy i szybki rozwój przedsiębiorczości dla kreowania miejsc pracy i dochodów gminy.
4. Unowocześnienie rolnictwa wraz z reformą obsługi rolników.
5. Kreowanie nowych szans rozwoju gminy w obszarze usług agroturystycznych i wykorzystania walorów położenia gminy blisko miasta Siedlce.
6. Wzmocnienie trendów zrównoważonego rozwoju gminy we współpracy z gminami sąsiednimi.

W zmianie Studium pozostawiono dotychczas wyodrębnione trzy obszary funkcjonalno-przestrzenne, :

- OBSZAR I obszar proponowany do rozwoju produkcji rolnej, zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem rozwoju zabudowy agroturystycznej z ograniczeniami występowania zakazów, nakazów i ograniczeń dla zabudowy i zagospodarowania terenu wynikających z położenia w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000;
- OBSZAR II obszar proponowany do rozwoju produkcji rolnej, zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej obejmujący środkową i północną część gminy oraz niewielki fragment południowej części gminy.
- OBSZAR III obszar preferowany do rozwoju rolnictwa i obsługi rolnej oraz zabudowy o różnych funkcjach obejmujący niewielki północny fragment gminy z ograniczeniami wynikającymi z położenia w Siedlecko-Węgrowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu.

W przedstawionym, w formule ujednoczonego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec, projekcie zmiany Studium pozostawiono zasady zagospodarowania dla obszarów I, II i III w zakresie terenów proponowanych do zabudowy:

- tereny zabudowy wielorodzinnej – MW,
- tereny zabudowy jednorodzinnej - MN,
- tereny zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej - M1,
- tereny zabudowy zagrodowej i letniskowej – M2 ,
- tereny zabudowy jednorodzinnej i letniskowej – M3,
- tereny zabudowy jednorodzinnej i usługowej - MNU ,
- tereny usług sakralnych - UKS,
- tereny usług oświaty - UO,
- tereny usług sportu - US,
- tereny usług administracji, kultury i innych usług publicznych UA, UK, UP,
- tereny usług zdrowia - UZ,

- tereny usług kultury - UK,
- tereny zabudowy usługowej – strażnice OSP - UI,
- tereny zabudowy usługowej - U,
- tereny usług i stacji paliw - KSU,
- tereny usług i obsługi komunikacji drogowej - UKD,
- tereny zabudowy produkcyjno-usługowej - PU,
- tereny zabudowy produkcyjnej - P,
- tereny wielofunkcyjne - W,
- tereny cmentarzy czynnych - ZCc,
- tereny parków i zieleni urządzonej - ZP,
- tereny zabudowy produkcji rolnej - RP,
- tereny zabudowy obsługi rolnictwa RU,
- tereny powierzchniowej eksploatacji złóż surowców naturalnych - PE.

W zmianie Studium wprowadzono nową kategorię terenów, tj. „tereny zabudowy produkcyjno-usługowej – PUs”.

Na terenach zabudowy produkcyjno-usługowej główną funkcją ma być zabudowa produkcyjna, usługowa uciążliwa i nieuciążliwa, składy, magazyny, hurtownie; funkcją uzupełniającą – zieleń izolacyjna, urządzenia infrastruktury technicznej.

Obowiązujące zasady zagospodarowania to:

- dla zabudowy produkcyjnej:

- a) istniejąca zabudowa może być rozbudowywana, przebudowywana i nadbudowywana,
- b) ewentualna uciążliwość musi ograniczyć się do terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny
- c) wokół obiektów uciążliwych należy wprowadzić zieleń izolacyjną
- d) zakazuje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- e) dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej.

- dla zabudowy usługowej:

- ograniczenie ewentualnej uciążliwości do granic własnego terenu,
- wprowadzenie zieleni izolacyjnej przy obiektach uciążliwych.

Dla obiektów zabudowy produkcyjno-usługowej na terenach PUs wprowadzono następujące standardy zabudowy i zagospodarowania terenu:

- dla budynków produkcyjnych wysokość od poziomu terenu do kalenicy dachu do max. 15,0 m,
- dla budynków magazynowych od poziomu terenu do kalenicy dachu do max. 12,0 m,
- intensywność wykorzystania terenu - max. 80% powierzchni terenu może być zabudowana,
- powierzchnia czynna biologicznie - min. 10 % powierzchni terenu.

Tereny powierzchniowej eksploatacji złóż surowców naturalnych – PE

– rozszerzono o:

- Obszar Górniczy „Dąbrówka Stany I” wpisany pod numerem 10-7/11/1136,
 - Obszar Górniczy „Dąbrówka Stany II” wpisany pod numerem 10-7/10/1016,
 - Obszar Górniczy „Gołąbek” wpisany pod numerem 10-7/11/1057,
 - Obszar Górniczy „Ozorów” wpisany pod numerem 10-7/12/1173,
 - Obszar Górniczy „Żebrak” wpisany pod numerem 10-7/12/1187,
- a wykreślono Obszar Górniczy „Dąbrówka Ług” wpisany pod numerem 10-7/7/498 oraz Obszar Górniczy „Dąbrówka Stany” wpisany pod numerem XXXV/1/5.

Dla terenów powierzchniowej eksploatacji surowców, w tym istniejących obszarów górniczych ustala się:

- 1) zakaz zabudowy z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni,
- 2) po wyeksploatowaniu kruszyw należy przeprowadzić rekultywację w kierunku rolnym, leśnym lub wodnym,
- 3) dla terenów eksploatacji surowców naturalnych obowiązuje zachowanie pasów ochronnych określonych w przepisach odrębnych, których wymiary zostaną określone podczas sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub przy sporządzaniu dokumentacji geologicznej .

W zmianie Studium ustalono wyłączenie z zabudowy kubaturowej terenów w Siedlecko-Węgrowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, które zakazem zabudowy objęto na podstawie Uchwały nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września

2018 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2018 r. poz. 9054).

Pozostawiono wyłączenie z zabudowy:

- korytarzy ekologicznych obejmujących doliny rzek i cieków wodnych oznaczonych graficznie na rysunku studium pt. "Kierunki",
- lasów, oznaczonych graficznie na rysunku studium pt. „Kierunki”, z wyjątkiem budowli służącej gospodarce leśnej i terenów pod linią elektroenergetyczną 400 kV,
- projektowanych rezerwatów przyrody „Bagno Stanisławów” i „Psiary Skórzeckie”,
- projektowanych użytków ekologicznych,
- pomników przyrody i terenów położonych wokół pomników przyrody obejmujących pas o szerokości 15,0 m .

Ponadto pozostawiono ustalenia odnośnie ochrony dolin rzecznych i obniżeń terenu charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi – dla rzeki Kostrzyń i jej doliny zgodnie z przepisami o ochronie przyrody (obszar Natura 2000), a dla innych terenów – wyznaczając tereny ochrony ekologicznej.

Dla terenów ochrony ekologicznej położonych poza granicami obszaru Natura 2000 ustalono:

- pozostawienie obszarów dolin rzecznych jako terenu otwartego, tj. wyłączonego z zabudowy i nie tworzenie przegród utrudniających grawitacyjny spływ powietrza,
- nie przekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne,
- wprowadzenie zakazu odwadniania dolin,
- ograniczenie na całym obszarze stosowania chemicznych środków ochrony roślin, a w szczególności środków toksycznych dla ludzi o długim okresie karencji,
- pozostawienie w stanie pierwotnym nadrzecznych zadrzewień i zarośli, w bezpośrednim sąsiedztwie cieków zaniechanie koszenia roślinności szuwarowej, krzewiastej i siewek drzew pochodzących z samosiewu,
- dopuszczenie lokalizację obiektów i sieci infrastruktury technicznej, jeżeli nie ma możliwości innego ich przebiegu.

Część obszaru gminy Skórzec jest położona w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215– Subniecka Warszawska. Główny Zbiornik Wód Podziemnych jest obszarem wymagającym szczególnej ochrony poprzez:

- wyposażenie obszarów zwartej zabudowy w systemy wodno-kanalizacyjne

- z odprowadzaniem ścieków do oczyszczalni,
- wyposażenie rozproszonej zabudowy nieobjętej siecią kanalizacyjną w szczelne zbiorniki osadowe, z których ścieki wywożone będą do oczyszczalni lub instalowanie oczyszczalni przydomowych,
 - nieodprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub gruntu,
 - ograniczenie do niezbędnego minimum stosowania chemicznych środków ochrony roślin na obszarach dolin i obniżeń terenu,
 - składowanie odpadów stałych wyłącznie na urządzonych terenach gromadzenia odpadów oraz ich utylizację na składowisku,
 - zachowanie wzmożonego nadzoru sanitarnego wokół studni.

W zmianie Studium wskazano także na konieczność ochrony gruntów rolnych, tj.

- 1) ograniczanie przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- 2) zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- 3) rekultywację i zagospodarowanie gruntów na cele rolnicze;
- 4) zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- 5) ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Szczegółnej ochronie podlegają gleby mineralne klas bonitacyjnych od I do III oraz gleby organiczne. Jak już wyżej wspomniano w gminie Skórzec nie występują użytki rolne klasy I i II. Występują grunty orne klasy RIIIa i RIIIb oraz trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska) klas ŁIII i PsIII. Zdecydowana większość z nich występuje na terenach wysoczyznowych przede wszystkim w obrębach ewidencyjnych: Dąbrówka-Niwka, Dąbrówka-Wyłązy, Ozorów, Skarżyn i Żelków.

Gleby organiczne występują głównie w dolinie rzeki Kostrzyń i w lokalnych dolinach oraz obniżeniach terenu.

Złóża kopalin podlegają ochronie zgodnie z przepisami art. 125 i 126 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Ochrona złóż kopalin pospolitych będzie polegać na:

- racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących,

- prowadzeniu eksploatacji złóż w sposób gospodarczo uzasadniony oraz przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i maksymalnej ochronie walorów krajobrazowych,
- prowadzeniu eksploatacji z zastosowaniem środków niezbędnych do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych,
- sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych oraz przywracania do właściwego stanu innych elementów przyrodniczych.

Obiekty zabytkowe, wpisane do rejestru zabytków, podlegają ochronie konserwatorskiej.

W gminie Skórzec do rejestru zabytków wpisano dwa obiekty:

- Kościół parafialny i klasztor w Skórcu, mur., 1794 r., nr rej. zab. A-125/593 z dn. 02.04.1962 r.,
- Kapliczkę przydrożną z figurą św. Jana Nepomucena, mur., pocz. XIX w., nr rej. zab. A-895 z dn. 15.12.2009 r., oraz B-99/253 z dn. 19.09.1970 r.

W ewidencji zabytków znajdują się następujące obiekty:

Czerniejew

1. Dom nr 29, drewn., 1 poł. XX w.
2. Spichlerz w zagrodzie nr 20, drewn., l. 30-XX w.
3. Dom nr 80, drewn., 1 poł. XX w.
4. Dom nr 118, drewn., l. 30-XX w.

Dąbrówka Ług

5. Dom przy ul. Wyszynskiego 75, drewn., l. 20-XX w.
6. Dom przy ul. Żeromskiego 28, drewn., l. 30-XX w.

Dąbrówka Niwka

7. Dom nr 15, mur., l. 20-XX w.
8. Kapliczka przydrożna, mur., l. 20-XX w.

Dąbrówka Stany

9. Kaplica mariawicka, mur., 1907 r.
10. Dom nr 78, drewn., pocz. XX w.
11. Dom nr 97, drewn., 1936 r.

12. Dom nr 141, mur., l. 20-XX w.
13. Dom nr 147, drewn., pocz. XX w.
14. Stodoła w zagrodzie nr 47, drewn., l. 20-XX w.
15. Stodoła w zagrodzie nr 85, drewn., l. 30-XX w.
16. Kapliczka przydrożna, mur., l. 30-XX w.

Dąbrówka Wyłazy

17. Dom na zachodnim skraju wsi, drewn., l. 20-XX w.
18. Kapliczka przydrożna nr 113, mur., 1907 r.

Dobrzeńców

19. Dom w osiedlu Dobrzeńców, drewn., l. 20-XX w.

Drupia

20. Szkoła, drewn., 1 poł. XX w.
21. Dom nr 42, drewn., l. 30-XX w.
22. Dom nr 77, drewn., l. 30-XX w.

Gołębek

23. Dom przy ul. Polnej 1, drewn., l. 20-XX w.
24. Dom przy ul. Słonecznej 4, drewn., 1 poł. XX w.
25. Dom przy ul. Słonecznej 10, drewn., l. 20-XX w.
26. Dom przy ul. Słonecznej 19, drewn., l. 20- XX w.
27. Dom przy ul. Słonecznej 41, drewn., pocz. XX w.
28. Dom przy ul. Szkolnej, drewn., l. 20-XX w.
29. Kapliczka przydrożna przy ul. Szkolnej 2, drewn., l. 30-XX w.
30. Kapliczka przydrożna przy ul. Szkolnej 30A, mur., l. 30-XX w.

Graża – Dąbrowizna

31. Kapliczka przydrożna przy skrzyżowaniu dróg, mur., l. 20-XX w.
32. Pozostałości parku dworskiego, 2 poł. XIX w.
33. Pomnik upamiętniający oddział GL, kamień, poł. XX w.
34. Dom nr 13, drewn., l. 20-XX w.
35. Dom nr 74, drewn., l. 30-XX w.
36. Dom nr 127, drewn., l. 30-XX w.

Kłodzie

37. Dom nr 54, drewn., l.20-XX w.

Nowaki

- 38. Dom nr 43, drewn., l. 30-XX w.
- 39. Dom nr 69, drewn., 1 poł. XX w.
- 40. Kapliczka przydrożna, mur., 1 poł. XX w.

Osińskie

- 41. Dom w osiedlu Osińskie, drewn., l. 20-XX w.
- 42. Pozostałości młyna wodnego, drewn., 1 poł. XX w.

Ozorów

- 43. Dwór, drewn., pocz. XX w.
- 44. Pozostałości parku dworskiego, pocz. XX w.

Skórzec

- 45. Cmentarz parafialny, 1 poł. XIX w.
- 46. Dom przy ul. Kameckiego 43, drewn., l. 30-XX w.
- 47. Dom przy ul. Ogrodowej 17, drewn., l. 20-XX w.
- 48. Dom przy ul. Siedleckiej 29, drewn., l. 20-XX w.
- 49. Dom przy ul. Słonecznej 20, drewn., l. 20-XX w.
- 50. Pomnik poświęcony „Poległym za Wiarę i Ojczyznę”, kamień, 1928 r.

Wólka Kobyla

- 51. Kapliczka przydrożna w środku wsi, mur., l. 20-XX w.
- 52. Świetlica wiejska, drewn., 1 poł. XX w.
- 53. Stodoła w zagrodzie nr 26, drewn., l. 20-XX w.

Żebrak

- 54. Dom nr 12, drewn., l. 30-XX w.
- 55. Dom nr 18, drewn., l. 30-XX w.
- 56. Dom nr 71, drewn., l. 20-XX w.
- 57. Kapliczka przydrożna, mur., pocz. XX w.

Żelków

- 58. Dom nr 6, drewn., l. 30-XX w.
- 59. Dom nr 265, drewn., l. 30-XX w.
- 60. Kapliczka przydrożna nr 45, mur., l. 20-XX w.

Postuluje się wpisanie do rejestru zabytków następujących obiektów:

- 1. Dwór w Ozorowie

2. Park dworski w Ozorowie.
3. Cmentarz parafialny w Skórcu.
4. Kaplica mariawicka w Dąbrówce Stanach.

Na terenie gminy zewidencjonowano również 87 stanowisk archeologicznych.

Na obszarze gminy Skórzec, proponuje się wyznaczyć następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa "A"- pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej, obejmuje:

1. Kościół parafialny i klasztor w Skórcu z otoczeniem (ZP) .
2. Kapliczkę przydrożną z figurą św. Jana Nepomucena w Skórcu.

Wszelkie działania inwestycyjne w strefie „A” należy prowadzić w oparciu o przepisy szczególne.

Strefa "B" - ochrony zachowanych elementów zabytkowych, obejmuje:

1. Cmentarz parafialny w Skórcu.
2. Kaplicę mariawicką w Dąbrówce Stanach.
3. Pozostałości parku dworskiego w Grali – Dąbrowiźnie.
4. Dwór i park dworski w Ozorowie.

Strefa ta powinna podlegać postulowanym rygorom:

- wymaga się zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, tj. utrzymania istniejącej sieci dróg, alei, szpalerów osi widokowych i kompozycyjnych,
- zakazuje się wytyczania nowych publicznych ciągów komunikacyjnych,

Strefa "K" - ochrony krajobrazu, obejmuje:

1. Teren przy cmentarzu parafialnym w Skórcu.
2. Teren przy parku dworskim w Ozorowie.

W strefie tej postuluje się:

- zachowanie istniejącego wartościowego drzewostanu,
- nie wprowadzanie zwartych nasadzeń wysoką roślinnością,
- dopuszcza się lokalizację obiektów kubaturowych o wysokości do 12,0m,

Strefa „OW” – ochrony zabytków archeologicznych

W strefie tej działalność inwestycyjna związana z prowadzeniem prac ziemnych schodzących poniżej 0,30 m od współczesnej powierzchni użytkowej, w tym:

- inwestycje liniowe i drogowe
- inwestycje kubaturowe

- poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin
- niwelacje terenu
- budowa urządzeń wodnych i regulacji wód
- usuwanie karpin,

jest dopuszczalna pod warunkiem przeprowadzenia badań archeologicznych polegających na sporządzeniu dokumentacji konserwatorskiej obiektów i nawarstwień kulturowych w granicach strefy. Wojewódzki konserwator zabytków w uzasadnionych przypadkach może odstąpić od warunku prowadzenia badań.

W granicach stanowisk archeologicznych wyklucza się zalesianie;

Zakres i warunki przeprowadzenia prac archeologicznych i dokumentacyjnych określa wojewódzki konserwator zabytków.

Wsie historyczne

W strefie tej postuluje się prowadzenie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji liniowych i drogowych jest dopuszczalna pod warunkiem przeprowadzenia badań archeologicznych polegających na sporządzeniu dokumentacji konserwatorskiej obiektów i nawarstwień kulturowych w granicach strefy.

W zmianie Studium wskazano, że ochrona środowiska przyrodniczego jest jednym z głównych celów polityki przestrzennej gminy.

W celu utrzymania dobrego stanu obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, prawnie chronionych, proponowanych do ochrony lub wymagających ochrony przed zmianą użytkowania (ekosystemy leśne, ekosystemy wodne, dolinne ciągi ekologiczne, gleby organiczne) należy stosować wymogi określone w obowiązujących w tym zakresie aktów prawnych.

Wskazano, że czynnikiem warunkującym rozwój gospodarczy gminy jest nowoczesne i kompleksowe gospodarowanie wodą. Pierwszoplanowym zadaniem w tym zakresie jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych. Realizacja tego zadania wymaga spełnienia następujących warunków:

- kompleksowego rozwiązywania problemów gospodarki wodnej powiązanych z gospodarką ściekową,

- wyposażenia rozproszonej zabudowy nieobjętej siecią kanalizacyjną w szczelne zbiorniki osadowe, z których ścieki wywożone będą do oczyszczalni lub instalowanie oczyszczalni przydomowych,
- niedopuszczanie do wprowadzania ścieków komunalnych bezpośrednio do wód lub gruntu,
- składowanie odpadów wyłącznie na profesjonalnych składowiskach wyposażonych w urządzenia chroniące środowisko,
- zachowanie wzmożonego nadzoru sanitarnego.

IV. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Jako szczegółowe kryteria i uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienia się rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia z uwzględnieniem:

- skali przedsięwzięcia i wielkości zajmowanego terenu oraz ich wzajemnych proporcji,
- powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć znajdujących się na terenach nieruchomości sąsiednich,
- wykorzystywania zasobów naturalnych,
- emisji i występowania innych uciążliwości,
- ryzyka wystąpienia poważnej awarii przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii.

Należy więc przyjąć, że znaczącym oddziaływaniem na środowisko i zdrowie ludzi, w wyniku realizacji założonych w projekcie zmiany Studium kierunków zagospodarowania, mogą być objęte:

- obszary zabudowy produkcyjno-usługowej (PUs),
- tereny powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych (PE).

V OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA, W TYM DLA ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH

Gmina Skórzec charakteryzuje się dość dużym udziałem obszarów o wysokich walorach przyrodniczych. Wysokimi walorami przyrodniczymi charakteryzuje się dolina Kostrzynia. Przeprowadzone w ramach Powszechnej Inwentaryzacji Przyrodniczej gminy Skórzec badania terenowe wykazały jednak pewne zubożenie flory i fauny doliny na skutek jej osuszenia wynikającego z przeprowadzonych melioracji oraz regulacji koryta rzeki. W granicach gminy Skórzec położone są następujące obszary i obiekty chronione:

- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009,
- 2 pomniki przyrody.

Gmina Skórzec ze względu na:

- znaczny udział zielonych terenów otwartych – ok. 94% powierzchni gminy (niezabudowane użytki rolne, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami),
- występowanie dolin małych rzek i cieków w południowej części gminy (Kostrzyń z dopływami), – występowanie terenów leśnych w południowej części gminy,
- mały udział terenów zabudowanych i zurbanizowanych,
- brak istotnych barier w postaci infrastruktury drogowej (wygodzone autostrady i drogi szybkiego ruchu),

pełni funkcję korytarzy ekologicznych, na znacznej części swojej powierzchni – przede wszystkim w części południowej i wschodniej.

Zagrożeniami dla korytarzy ekologicznych jest budowa dróg, a w szczególności wygodzonych dróg szybkiego ruchu i autostrad. Ciągi komunikacyjne stanowią barierę ekologiczną i utrudniają, a niekiedy uniemożliwiają zwierzętom swobodną migrację.

Ocenę stanu wód powierzchniowych prezentuje się poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony

w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka - poprzez ocenę potencjału ekologicznego) oraz ocenę stanu chemicznego.

Jakość powietrza w gminie Skórzec jest zadowalająca. Można byłoby uznać ją za dobrą, gdyby nie fakt przekroczeń poziomów dopuszczalnych kilku substancji. Dla strefy mazowieckiej, w której znajduje się gmina Skórzec przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych pod kątem ochrony zdrowia zostały przekroczone dla następujących zanieczyszczeń: pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5} faza II, benzo(a)piren, ozon (O₃). Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalnobytowym). Duży jest napływ zanieczyszczeń spoza województwa (w którym przeważa emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw).

Na terenie gminy Skórzec nie ma zakładów zaliczonych do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) natomiast zlokalizowane są dwa zaliczone do zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR):

- Ferma drobiu Jakub Pióro, 08-114 Skórzec, m. Żebrak,
- Ferma Trzciniec Tomasz Pióro, 08-114 Skórzec, ul. Trzciniec 160.

Zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowymi określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących i zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 r., poz. 138) zaklasyfikowanie obu zakładów do ZZR wynika z łącznej ilości gazu płynnego jaka jest magazynowana na ich terenie.

VI. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZMIANY STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa kierunki kształtowania struktury przestrzennej gminy oraz szczególne wymagania, m. in. w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, określając uwarunkowania do lokalizacji przedsięwzięć efektywnych społecznie i ekonomicznie, przy zapewnieniu racjonalnego korzystania z zasobów środowiska.

Przy braku realizacji Studium może dojść do sytuacji nieuwzględniania w działaniach inwestycyjnych obowiązujących wymogów ochrony środowiska i podejmowania zagospodarowania terenu bez zachowania zasad ładu przestrzennego.

Zmiany w zakresie zaspokojenia potrzeb bytowych i społecznych oraz aktywizujące gospodarczo tereny gminy, które zakłada zmiana Studium, wpłyną na rozwój gminy. Brak wprowadzenia zmiany Studium ograniczy zaś możliwości rozwoju gminy, zarówno w zakresie gospodarczym, socjalno-bytowym, społecznym, jak również infrastrukturalnym.

VII. ŚRODOWISKOWA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Projektowana zmiana zagospodarowania terenu gminy Skórzec nie wpłynie na zwiększenie zakresu problemów ochrony środowiska jak również ich skalę. Kierunki rozwoju gminy zawarte w niniejszym projekcie zmiany Studium w znacznym stopniu wpisują się w dotychczasowe kierunki zawarte we wcześniejszych dokumentach planistycznych.

1. Ocena przyjętych funkcji terenów w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uwarunkowania prognozy wynikające z charakteru studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem planistycznym określającym kierunki zagospodarowania gminy i determinuje zawartość prognozy, której zakres określają przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a stopień szczegółowości informacji ustalony zostaje z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z właściwym Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Uwzględniając uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy Skórzec, w obowiązującym Studium wyodrębniono szereg obszarów o określonym zbiorze zasad zagospodarowania i użytkowania terenów, które z uwagi na wpływ na środowisko, zakres i skalę przekształceń podzielić można na:

- 1) obszary istotne z punktu widzenia ochrony warunków przyrodniczych (lasy, wody, obszary rolne pełniące funkcję korytarzy ekologicznych, doliny cieków),
- 2) obszary mieszkaniowe i usługowe tereny nieuciążliwe i inne są to zarówno tereny już zagospodarowane na powyższe cele, jak i niezainwestowane,
- 3) obszary rolne, w tym z produkcją rolną, w obecnym stanie zagospodarowania, jak i w Studium, przewidywane głównie pod cele rolnicze (w tym produkcję rolną), przetwórstwo rolno-spożywcze i usługi),
- 4) tereny uciążliwe - są to tereny, na których obecnie są lub będą mogły być lokalizowane przedsięwzięcia o charakterze produkcyjnym i usługowo-produkcyjnym,
- 5) tereny przekształcone – niezabudowane - tereny wykorzystywane lub przeznaczone **pod eksploatację kruszyw.**

Jako podstawowe cele rozwoju gminy determinujące kierunki jej rozwoju w Studium wskazano:

- poprawę jakości życia mieszkańców,
- efektywny rozwój rolnictwa,
- rozwój mieszkalnictwa,
- rozwój usług związanych z obsługą ludności, turystyki i wypoczynku,
- ochronę wszystkich walorów środowiska przyrodniczego,
- zachowanie cennych zasobów dziedzictwa kulturowego,
- kształtowanie ładu przestrzennego Gminy.

Wprowadzane poprzez zmianę Studium kierunki w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Skórzec polegają na wyznaczeniu nowych terenów pod zabudowę produkcyjno-usługową i prowadzenie eksploatacji kruszywa.

Bieżąca analiza wpływu założeń dla kierunków zagospodarowania gminy przyjętych w ocenianej zmianie Studium na środowisko, w tym formy ochrony przyrody, dokonywana będzie poprzez kontrole służb państwowych oraz inspekcji (np. Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Inspekcji Sanitarnej).

2. Ocena prawidłowości ustaleń projektu zmiany Studium z punktu widzenia ochrony środowiska

Ustalenia zmiany Studium zgodne są z wymogami ochrony środowiska i prawnych form ochrony przyrody. Studium wskazuje ponadto na potrzebę objęcia ochroną cennych przyrodniczo obszarów gminy w ramach proponowanych nowych form przyrody oraz ochrony pozostałych cennych obszarów poprzez wyłączenie z zabudowy.

Wyznaczone w projekcie zmiany Studium tereny pod eksploatację kruszywa są terenami górniczymi wyznaczonymi na podstawie przepisów odrębnych, a zmiany dotyczą poszerzenia ich granic i wprowadzone zostały do projektu zmiany Studium na wniosek indywidualnych inwestorów.

3. Skutki projektowanego zagospodarowania przestrzennego dla środowiska

Zmiany zagospodarowania przestrzennego gminy, wpłyną zarówno w sposób bezpośredni jak i pośredni na stan środowiska przyrodniczego. Wystąpić może szereg niekorzystnych czynników, które w różnym stopniu wpłyną na środowisko przyrodnicze.

Analizując ustalenia zmiany Studium przewiduje się, zróżnicowane oddziaływanie na środowisko, dotyczące bioróżnorodności, świata roślin i zwierząt. Na obecnym etapie nie wskazano indywidualnych przedsięwzięć, dlatego nie można wykluczyć, że część z nich stanowić będą przedsięwzięcia mogące oddziaływać na środowisko. W odniesieniu do tych przedsięwzięć wymagane będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i być może sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko.

Poniżej przedstawiono ogólną ocenę skutków środowiskowych oraz szczegółową – w odniesieniu do najistotniejszych z punktu widzenia wpływu na środowisko przedsięwzięć.

Kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego gminy mogą wpłynąć zarówno w sposób bezpośredni, jak i pośredni na stan środowiska przyrodniczego. Wystąpi szereg niekorzystnych czynników, które w różnym stopniu wpłyną na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi, a jako najważniejsze oddziaływania wskazać należy: emisję zanieczyszczeń, wytwarzanie odpadów i ścieków, przekształcenie litosfery, emisja hałasu. Jednocześnie wskazuje się na szereg działań, które w sposób istotny wpłyną na poprawę stanu środowiska przyrodniczego Gminy.

Oddziaływania związane z rozwojem produkcji i usług

Projekt zmiany Studium zakłada uzupełnienie rozwoju jednostek osadniczych poprzez wyznaczenie terenów pod zabudowę produkcyjno-usługową (PUs).

Jak już wyżej wskazano na terenach zabudowy produkcyjno-usługowej główną funkcją ma być zabudowa produkcyjna, usługowa uciążliwa i nieuciążliwa, składy, magazyny, hurtownie, zaś funkcją uzupełniającą – zieleń izolacyjna oraz urządzenia infrastruktury technicznej.

Wskazano odmienne zasady zagospodarowania dla zabudowy produkcyjnej i zabudowy usługowej:

Zabudowa produkcyjna

- istniejąca zabudowa może być rozbudowywana, przebudowywana i nadbudowywana,
- ewentualna uciążliwość musi ograniczyć się do terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny,
- wokół obiektów uciążliwych należy wprowadzić zieleń izolacyjną,
- zakazuje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej.

Zabudowa usługowa

- ograniczenie ewentualnej uciążliwości do granic własnego terenu,
- wprowadzenie zieleni izolacyjnej przy obiektach uciążliwych.

Dla obiektów zabudowy produkcyjno-usługowej na terenach PUs wprowadzono (także wspomniane wyżej) standardy zabudowy i zagospodarowania terenu:

- dla budynków produkcyjnych wysokość od poziomu terenu do kalenicy dachu do maksymalnie 15,0 m,
- dla budynków magazynowych od poziomu terenu do kalenicy dachu do max. 12,0 m,
- intensywność wykorzystania terenu - max. 80% powierzchni terenu może być zabudowana,
- powierzchnia czynna biologicznie - min. 10 % powierzchni terenu.

Potrzeby w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej pojawiają się wraz z rozwojem obszarów zabudowy mieszkaniowej. Rozwój jednostek osadniczych, terenów usługowych i produkcyjnych wiąże się bezpośrednio z pojawieniem się różnego rodzaju czynników oddziałujących w różnym stopniu i nasileniu na środowisko przyrodnicze.

W zmianie Studium dopuszcza się na wyznaczonych terenach lokalizację usług, zabudowy magazynowej i produkcyjnej z ograniczeniem uciążliwości do granic nieruchomości. Na powyższe cele wskazuje się zarówno tereny położone pomiędzy już zainwestowanymi obszarami, jak i nowe niezainwestowane obszary, w większości wykorzystywane obecnie na cele rolnicze.

Rozwój części obszarów, w szczególności obecnie niezainwestowanych wymagać będzie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Skutki dla flory i fauny

Na terenach zabudowanych presja na środowisko przyrodnicze ma charakter oddziaływania stałego. Na tych terenach nie występują naturalne lub seminaturalne zbiorowiska roślinne. Dominują gatunki synantropijne oraz sztuczne nasadzenia. Fauna na terenach zabudowanych jest ukształtowana od wielu lat. Tereny zabudowy nie są zasiedlane przez gatunki antropofobne, unikające sąsiedztwa człowieka. Tereny takie nie są cenne pod względem przyrodniczym i podlegają różnego rodzaju niekorzystnym oddziaływaniom zachodzącym na obszarach zabudowanych.

Emisja pyłowo-gazowa do powietrza

Głównym źródłem emisji powierzchniowej są lokalne kotłownie i paleniska domowe, tzw. emisja niska. Zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł powierzchniowych emitowane są na niewielkie wysokości i mają niekorzystny wpływ na lokalny stan jakości powietrza. Przewidywany rozwój terenów zabudowanych wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania w zakresie wytwarzania ciepła wytwarzanego w paleniskach domowych, kotłowniach związanych z zabudową produkcyjną, usługową i towarzyszącą - mieszkaniową.

Oddziaływanie związane z emisją pyłowo-gazową będzie miało charakter lokalny, a jego skala nie wpłynie znacząco na pogorszenie zdrowia ludzi i stanu środowiska.

Możliwy jest też wzrost emisji ze źródeł liniowych, tj. dróg, w związku z intensyfikacją ruchu, niezbędnego do obsługi terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, szczególnie w rejonie obiektów magazynowych i produkcyjnych.

Odpady

Zmiana sposobu użytkowania terenu, zwiększenie powierzchni terenów zurbanizowanych, w szczególności obszarów o charakterze usługowym i produkcyjnym

wpływie na wzrost wytwarzania odpadów.

Wody powierzchniowe i podziemne

Rozwój obszarów zabudowanych wiąże się z powstaniem ścieków o charakterze komunalnym oraz generuje problemy związane z odprowadzaniem wód opadowych.

Wody opadowe odprowadzane z terenów zanieczyszczonych powinny być oczyszczane zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.

Rozwój funkcji produkcyjnych i usługowych skutkować będzie zwiększeniem zapotrzebowania na wodę – na terenie gminy dostępne są przede wszystkim wody podziemne i to ten zasób podlegać będzie większej presji. Powodować też będzie powstawanie ścieków poprodukcyjnych, wymagających odprowadzania i oczyszczania.

Powierzchnia ziemi i gleba

Przekształcenie litosfery na terenach zagospodarowanych ma charakter antropogeniczny, związany ze sposobem wykorzystania terenu. Głównymi czynnikami powodującymi przekształcenie litosfery są:

- geomechaniczne niszczenie spowodowane przez realizację większych elementów infrastruktury technicznej,
- geomechaniczne przekształcenie gruntu związane z przygotowaniem terenu pod inwestycje,
- możliwe nielegalne „dzikie” składowiska oraz niezorganizowane miejsca składowania odpadów.

Warunki życia i zdrowie ludzi

Wraz z przewidywanym rozwojem terenów o charakterze usługowym i produkcyjnym zwiększy się presja czynników emitujących hałas, w szczególności transportu.

Zabytki i dobra materialne

W pobliżu terenów przewidzianych pod realizację zabudowy występują tereny i obiekty objęte ochroną wynikającą z przepisów o ochronie zabytków, niemniej założenia projektu zmiany Studium nie stwarzają dla nich zagrożenia.

Obszary Natura 2000

Realizacja założeń projektu zmiany Studium w zakresie zabudowy produkcyjnej

i usługowej nie będzie miała wpływu na cel i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000. Obszary Natura 2000 położone są poza terenami objętymi projektem zmiany Studium.

Charakterystyka oddziaływań

Oddziaływania bezpośrednie - zajęcie i przekształcenie terenu pod budowę obiektów, wycinka drzew i krzewów, zniszczenie roślinności na terenach prowadzenia prac budowlanych, emisja pyłów, spalin, hałasu podczas budowy, wytwarzanie opadów i ścieków

Oddziaływania długoterminowe - emisja hałasu, pyłów, spalin pochodzących ze środków transportu i pracujących maszyn, ścieki komunalne, poprodukcyjne, odpady.

Oddziaływanie krótkoterminowe – procesy budowlane i związana z nimi emisja hałasu spalin, pyłów, wytwarzanie odpadów.

Oddziaływania nieodwracalne – przypadkowe (niemożliwe do oceny) zabijanie w trakcie prac budowlanych (w transporcie) zwierząt (szczególnie zagrożone drobne ssaki, płazy i gady, bezkręgowce), zabudowa (nie przewiduje się renaturalizacji i rekultywacji terenów zabudowanych).

Oddziaływanie związane ze zwiększonym wykorzystaniem dróg

Największym ciągami komunikacyjnymi na terenie gminy są droga wojewódzka 803 oraz drogi powiatowe. Na północnych obrzeżach gminy planowana jest autostrada A-2. Zwiększone wykorzystanie dróg związane będzie przede wszystkim z zapewnieniem odpowiednich warunków funkcjonowania nowo zainwestowanych terenów.

Skutki dla flory i fauny

Na etapie eksploatacji drogi stwarzają szczególne zagrożenie dla zwierząt, szczególnie w miejscach przecięcia ze szlakami migracyjnymi.

Krajobraz

Bez wpływu na krajobraz.

Powierzchnia ziemi i gleba

Bez istotnego wpływu.

Warunki życia i zdrowie ludzi

Na etapie eksploatacji dróg oddziaływanie na zdrowie i warunki życia ludzi związane jest z emisją hałasu i spalin.

Zasoby naturalne

Nie przewiduje się wpływu.

Wody powierzchniowe i podziemne

Możliwość zanieczyszczenia podczas wypadków i awarii na terenach komunikacyjnych.

Zabytki i dobra materialne

Bez istotnego wpływu.

Obszary Natura 2000

Bez istotnego wpływu. Obszary Natura 2000 położone są poza terenami objętymi projektem zmiany Studium.

Charakterystyka oddziaływań

Oddziaływania bezpośrednie - emisja spalin, hałasu w wyniku zwiększonej eksploatacji.

Oddziaływania długoterminowe - emisja spalin, hałasu i zanieczyszczeń.

Oddziaływania nieodwracalne – przypadkowe (niemożliwe do oceny) zabijanie w trakcie eksploatacji zwierząt (szczególnie zagrożone drobne ssaki, płazy i gady, bezkręgowce).

Obszary powierzchniowej eksploatacji surowców

W projekcie zmienianego Studium wyznaczono tereny na potrzeby eksploatacji kruszywa. Są to obszary:

1. Obszar Górniczy „Teodorów I” wpisany pod numerem 10-7/4/269
2. Obszar Górniczy „Teodorów II” wpisany pod numerem 10-7/4/290
4. Obszar Górniczy „Teodorów” wpisany pod numerem 10-7/3/240a
5. Obszar Górniczy „Dąbrówka Stany I” wpisany pod numerem 10-7/11/1136
6. Obszar Górniczy „Dąbrówka Stany II” wpisany pod numerem 10-7/10/1016
7. Obszar Górniczy „Gołębek” wpisany pod numerem 10-7/11/1057
8. Obszar Górniczy „Ozorów” wpisany pod numerem 10-7/12/1173
9. Obszar Górniczy „Żebrak” wpisany pod numerem 10-7/12/1187.

Obszary ujęte w zmienianym Studium jako tereny powierzchniowej eksploatacji

surowców naturalnych stanowią grunty już wykorzystywane na ten cel, jak również grunty rolne i nieużytki (częściowo zadrzewione) oraz fragment lasu. Tereny te oddalone są od istniejących, jak i planowanych obszarów zabudowy mieszkaniowej. Część terenów eksploatacji znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000.

Wydobywanie kruszywa naturalnego wpływa na krajobraz, zarówno w fazie eksploatacji jak i po jej zakończeniu. Działalność taka powoduje miejscowe i nieodwracalne przekształcenie dotychczasowej rzeźby terenu, zniszczenie gleby i istniejącej tam roślinności.

Istotną kwestią będzie ustalony kierunek rekultywacji, który przyczynić może się do podniesienia walorów siedliskowych tego terenu – zapisy Studium wskazują na rekultywację terenów w kierunku rolnym, leśnym lub wodnym.

Skutki dla flory i fauny

Eksploatacja kruszywa wiąże się z całkowitym usunięciem naturalnej pokrywy glebowej. W związku z prowadzeniem wydobywania kruszywa metodą odkrywkową, skutki fizyczne w środowisku będą widoczne. Realizacja przedsięwzięcia doprowadzi do likwidacji istniejących zbiorowisk roślinnych, jednak zaznaczyć należy, iż z uwagi zarówno na skalę przedsięwzięcia, jak również obecny stan flory, która wykształciła się na gruntach porolnych oraz z uwagi na brak gatunków roślin i grzybów oraz siedlisk chronionych, zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na stan środowiska przyrodniczego.

Zauważalnym skutkiem eksploatacji kruszywa będzie miejscowe zmniejszenie potencjalnych miejsc rozrodu i żerowisk dla drobnych zwierząt i ptaków.

Skutki dla krajobrazu i litosfery

Przewidziane wykorzystanie terenu pod eksploatację kruszywa nie spowoduje trwałego i znacznego zubożenia warunków krajobrazowych pod warunkiem prowadzenia eksploatacji zgodnie z wymogami przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz posiadanymi decyzjami administracyjnymi, w szczególności decyzją środowiskową, jak również pod warunkiem przeprowadzenia rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji.

W związku z realizacją przedsięwzięcia związanego z wydobywaniem kruszywa, przekształcona zostanie powierzchniowa warstwa gruntu, zmniejszona zostanie powierzchnia

biologicznie czynna.

Emisja pyłowo-gazowa do powietrza oraz emisja hałasu

Na terenie planowanego przedsięwzięcia emisja zanieczyszczeń powietrza oraz hałasu będzie wynikała głównie bezpośrednio z procesów eksploatacyjnych złoża. Źródłem emisji będzie ruch i praca pojazdów mechanicznych biorących udział w procesie eksploatacji odkrywkowej.

Założyć należy, iż eksploatacja prowadzona będzie sukcesywnie, ale na mniejszych powierzchniach terenu, co ograniczy możliwość pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego w dalszym otoczeniu terenu eksploatacji.

Wzrostu zapylenia będzie można spodziewać się tylko w okresach długotrwałej bezdeszczowej pogody, głównie w obrębie kopalni oraz w trakcie wywozu kopaliny drogami gruntowymi. Praca maszyn nie powinna spowodować przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu, uwzględniając położenie terenu względem terenów zabudowanych – nie będzie to miało wpływu na zdrowie ludzi.

Wytwarzanie odpadów

Prowadzenie działalności związanej z eksploatacją kruszywa może wiązać się z wytwarzaniem odpadów. Niemniej właściwy sposób postępowania z nimi powinien wyeliminować negatywne oddziaływanie. Powstające odpady to przede wszystkim odpady powstałe w trakcie awarii lub konserwacji sprzętu oraz wytworzone przez pracowników (odpady o charakterze komunalnym).

Wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi

Prowadzenie działalności związanej z wydobyciem kruszywa wiązać się będzie z wykorzystaniem sprzętu technicznego, który może być źródłem zanieczyszczeń, w tym ropopochodnych, szczególnie niebezpiecznych dla wód.

Zamierzenie nie będzie miało znaczącego wpływu na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych. Spowoduje jedynie miejscowe zakłócenia stanu wód gruntowych w obrębie terenu eksploatacji.

Zdrowie ludzi

Z uwagi na rodzaj przedsięwzięcia, jego skalę i lokalizację względem siedlisk ludzkich,

nie przewiduje się negatywnego oddziaływania eksploatacji na zdrowie ludzi.

Zabytki i dobra materialne

Na części terenów przewidzianych do eksploatacji znajdują się stanowiska archeologiczne, co wymagać będzie, w przypadku zaplanowania prac inwestycyjnych, podjęcia działań wskazanych w przepisach o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Awaryjne

Eksploatacja kruszywa wiąże się z wykorzystaniem środków technicznych. Zagrożeniem mogą być jedynie ich awarie (wyciek substancji ropopochodnych lub innych szkodliwych dla środowiska substancji). Przy zachowaniu odpowiednich warunków technicznych i eksploatacyjnych, właściwego użytkowania sprzętu, ograniczy się możliwość wystąpienia awarii.

Charakterystyka oddziaływań

Oddziaływania bezpośrednie - zajęcie i przekształcenie terenu, wycinka drzew i krzewów, zniszczenie roślinności, emisja pyłów, spalin, hałasu podczas eksploatacji.

Oddziaływania długoterminowe – (na czas eksploatacji) emisja pyłów, spalin, hałasu podczas eksploatacji, przekształcenie powierzchni terenu.

Oddziaływania nieodwracalne – przypadkowe (niemożliwe do oceny) zabijanie w trakcie prac budowlanych (środki transportu) zwierząt (szczególnie zagrożone drobne ssaki, płazy i gady, bezkręgowce).

Podział terenów uwzględniający skalę i zakres potencjalnego oddziaływania.

Zmiana Studium stanowić będzie podstawę do realizacji przedsięwzięć związanych z rozwojem gminy, zapewnianiem potrzeb jej mieszkańców. Na części terenów przewiduje potencjalną lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ale nie przesądza o ich realizacji. O realizacji indywidualnych przedsięwzięć zdecydują szczególne uwarunkowania prawne przypisane danemu przedsięwzięciu, m.in. w zakresie ochrony środowiska.

Poniżej zgrupowano ujęte w projekcie zmiany Studium rodzaje przeznaczenia terenu pod kątem formy i skali potencjalnego oddziaływania planowanego zagospodarowania.

Grupa I – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej (PUs) – tereny potencjalnie uciążliwe są to zarówno tereny już zagospodarowane, jak i niezainwestowane. Istotnym kierunkiem jest uzupełnienie istniejącej zabudowy (wykorzystanie na cele inwestycyjne gruntów przyległych bezpośrednio do istniejącej zabudowy).

Grupa II – tereny powierzchniowej eksploatacji złóż surowców naturalnych (PE) - tereny przekształcone – niezabudowane są to tereny na których planuje się realizację przedsięwzięć związanych z wydobywaniem kopalin (nowe tereny i rozszerzenie wcześniej planowanej eksploatacji). Będą to przedsięwzięcia zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Zgodnie z ustaleniami projektu zmiany Studium na objętych zmianą terenach zakazuje się lokalizacji zakładów, które mogłyby być zaliczone do kategorii zakładów o zwiększonym ryzyku oraz do kategorii zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Należy także przyjąć, że nowe kierunki zagospodarowania części obszarów gminy, nie zwiększą skutków potencjalnej poważnej awarii przemysłowej w sąsiedztwie funkcjonujących obecnie zakładów o zwiększonym ryzyku jej wystąpienia.

4. Działania służące poprawie stanu środowiska

Projekt zmiany Studium wskazuje kierunki rozwoju wpływające w sposób bezpośredni lub pośredni nie tylko na podniesienie standardu życia mieszkańców, ale również mające wpływ na stan istniejącego środowiska, w tym na stan przyrody, krajobrazu, wód i powietrza, co opisano powyżej.

Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych

Zmiana Studium pozostawia proponowane w dotychczas obowiązującym Studium ustanowienie następujących form ochrony przyrody:

- 1) rezerwatu przyrody „Psiary Skórzeckie”,
 - 2) rezerwatu przyrody „Bagno Stanisławów”,
 - 3) 4 użytków ekologicznych (2 - Stara Dąbrówka, 1- Czerniejew Kol., 1 – Wólka Kobyła),
- oraz poszerzenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia, a proponowane zagospodarowanie

terenu nie będzie stanowić zagrożenia dla środowiska obszarów proponowanych do objęcia ochroną.

Dla terenów ochrony ekologicznej położonych poza granicami obszaru Natura 2000, dla których w obowiązującym Studium ustalono:

- pozostawienie obszarów dolin rzecznych jako terenu otwartego, tj. wyłączonego z zabudowy i nie tworzenie przegród utrudniających grawitacyjny spływ powietrza,
- nie przekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne,
- wprowadzenie zakazu odwadniania dolin,
- ograniczenie na całym obszarze stosowania chemicznych środków ochrony roślin, a w szczególności środków toksycznych dla ludzi o długim okresie karencji,
- pozostawienie w stanie pierwotnym nadrzecznych zadrzewień i zarośli, w bezpośrednim sąsiedztwie cieków zaniechanie koszenia roślinności szuwarowej, krzewiastej i siewek drzew pochodzących z samosiewu,
- dopuszczenie lokalizację obiektów i sieci infrastruktury technicznej, jeżeli nie ma możliwości innego ich przebiegu,

ustalenia zmiany Studium pozostawiają status quo, nie powodując zakłóceń w funkcjonowaniu tych terenów.

Ochrona wód

Obowiązujące Studium zakłada m.in. wyposażenie obszarów zwartej zabudowy w systemy wodno-kanalizacyjne z odprowadzaniem ścieków do oczyszczalni, a zabudowy rozproszonej w szczelne zbiorniki z wywozem ścieków do oczyszczalni lub instalację oczyszczalni przydomowych i nie odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód lub ziemi oraz właściwy nadzór sanitarny ujęć wód. Ustalenia wprowadzane zmianą Studium zakładają budowę właściwych systemów infrastruktury technicznej na terenach zabudowy produkcyjno-usługowej oraz rekultywację terenów powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych i zachowanie pasów ochronnych, co umożliwi ochronę wód, a także zależnych od nich ekosystemów.

Ochrona powietrza

Zmiana Studium nie zawiera szczegółowych ustaleń dotyczących wymogów w zakresie ochrony powietrza na objętych nią terenach. Niemniej ze względu na ochronę środowiska i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń należy postulować systematyczną rezygnację z węgla

jako źródła energii, poprzez stosowanie paliw mniej uciążliwych, w tym uznawanych za odnawialne źródła energii na terenach zabudowy przemysłowo-usługowej, a na terenach powierzchniowej eksploatacji złóż surowców naturalnych – dbałość o właściwą organizację prac wydobywczych i organizację transportu (minimalizacja zapylenia). Zmiana Studium zakłada ograniczenie ewentualnej uciążliwości działalności produkcyjnej i usługowej do granic własnego terenu i wprowadzenie zieleni izolacyjnej przy obiektach uciążliwych, co korzystnie wpłynie na jakość powietrza w otoczeniu tych terenów.

Odpady

Zmiana sposobu użytkowania terenu, zwiększenie powierzchni obszarów o charakterze usługowym i produkcyjnym oraz zwiększenie powierzchni terenów eksploatacji surowców naturalnych wpłynie na wzrost wytwarzania odpadów. Dlatego konieczne jest zastosowanie działań w zakresie gospodarowania odpadami, które zagwarantują ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko. Obecnie obowiązujące przepisy zakładają segregację odpadów i ich unieszkodliwianie w sposób bezpieczny dla środowiska.

Nie przewiduje się na terenie gminy lokalizacji składowisk odpadów niebezpiecznych.

5. Ocena projektowanych warunków zagospodarowania terenu odnośnie potrzeb ochrony środowiska i prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody

Zmiana Studium wpisuje się w ogólnie przyjęte założenia gminnej polityki w zakresie ochrony środowiska. Poprzez prawne kształtowanie polityki przestrzennej gminy stwarza się warunki do realizacji szeregu działań o charakterze ekologicznym, mających wpływ zarówno na poprawę stanu środowiska przyrodniczego, zdrowia i bezpieczeństwa ludności, jak i racjonalne zagospodarowanie zasobów naturalnych.

Proponowane nowe wykorzystanie terenów, w powiązaniu z określeniem standardów zabudowy i zagospodarowania terenu, na tle zagospodarowania pozostałych terenów gminy, wskazuje na prawidłowe gospodarowanie zasobami przyrody z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska w aspekcie lokalnym i ponadlokalnym.

Dla terenów zabudowy produkcyjno-usługowej wprowadzono zasady zagospodarowania, standardy zabudowy i zagospodarowania terenu z zielenią izolacyjną wokół obiektów uciążliwych i określeniem powierzchni czynnej biologicznie.

Dla terenów powierzchniowej eksploatacji surowców, w tym istniejących obszarów

górnictwa, ustalono przeprowadzenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych w kierunku rolnym, leśnym lub wodnym. Ponadto dla terenów eksploatacji surowców naturalnych obowiązuje zachowanie pasów ochronnych określonych w przepisach odrębnych, których wymiary zostaną określone podczas sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub przy sporządzaniu dokumentacji geologicznej .

VIII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY UWZGLĘDNIENIA TYCH CELÓW I INNYCH PROBLEMÓW ŚRODOWISKA PODCZAS OPRACOWYWANIA ZMIANY STUDIUM

Na szczeblu europejskim cele szeroko rozumianej ochrony środowiska określają następujące dokumenty:

- Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego,
- Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego do 2030 r.,
- Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2030,
- Umowa Partnerstwa (UP) - uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania funduszy unijnych z budżetu UE na lata 2021-2027. Dokument obejmuje fundusze polityki spójności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, jak również Europejski Fundusz Morski i Rybacki,
- Założenia Programowania Rozwoju Obszarów Wiejskich ze Środków Europejskich na lata 2021-2027

oraz konwencje i dyrektywy wskazane w niniejszym opracowaniu powyżej, w rozdziale „Materiały wejściowe”.

Na szczeblu krajowym tymi dokumentami są:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030

roku),

- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2022.
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,,
- Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030),
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Polityka energetyczna Polski do 2030 r.,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020,
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030),
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Województwie Mazowieckim kierunki działań w zakresie ochrony środowiska określa strategia rozwoju województwa oraz „Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do roku 2022”, z którego to dokumentu wynikają główne cele polityki ekologicznej województwa, tj.:

- poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- ochrona przed hałasem,
- utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym,
- osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej,
- racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi,

- ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu,
- gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa mazowieckiego,
- ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej,
- prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- zwiększanie lesistości,
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023” zidentyfikowano i omówiono problemy oraz zadania wynikające z realizacji celów polityki ekologicznej kraju i programu ochrony środowiska dla województwa. W dokumencie wskazano jako nadrzędny cel programu ochrony środowiska: **zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy powiatu siedleckiego, gwarantujący wysoką jakość życia mieszkańców i zachowanie walorów przyrodniczych powiatu**, wyznaczając 8 obszarów interwencji, a w nich cele operacyjne:

1. *ochrona klimatu i jakości powietrza* (cele: ograniczenie niskiej emisji i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii),

2. *zagrożenia hałasem* (ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego i poprawa jakości dróg na terenie Powiatu Siedleckiego),

3. *pola elektromagnetyczne* (zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm),

4. *gospodarowanie wodami; gospodarka wodno-ściekowa* (dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych, przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek),

5. *zasoby geologiczne, gleby* (ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą),

6. *gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów* (budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z Krajowym Programem Gospodarki Odpadami),

7. *zasoby przyrodnicze* (zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem różnorodności biologicznej oraz utrzymanie istniejących form ochrony

przyrody),

8. *zagrożenia poważnymi awariami* (ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi).

Program ochrony środowiska dla gminy Skórzec opracowany w 2018 r. uwzględnia cele i zadania ujęte w programach, strategiach i planach zarówno na szczeblu krajowym, jak i wojewódzkim oraz powiatowym.

Wskazano w nim jako cel nadrzędny **zrównoważony rozwój gminy Skórzec wpływający na zachowanie walorów przyrodniczych na terenie gminy oraz wysoką jakość życia mieszkańców** definiując następujące obszary i kierunki interwencji:

1. *ochrona klimatu i jakości powietrza* poprzez ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, modernizację energetyczną budynków, opracowanie dokumentów z zakresu ograniczania niskiej emisji, edukację ekologiczną,
2. *zagrożenia hałasem* zmniejszane poprzez ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych, poprawę stanu technicznego infrastruktury drogowej,
3. *pola elektromagnetyczne* z interwencją w postaci ograniczeń zagrożeń polami elektromagnetycznymi,
4. *gospodarowanie wodami* poprzez poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochronę i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi,
5. *gospodarka wodno-ściekowa* poprzez rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
6. *zasoby geologiczne* z założeniem zabezpieczenia przestrzennego obszarów pod kątem ochrony zasobów powierzchni ziemi,
7. *gleby* z ochroną powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą,
8. *gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów* poprzez ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów, promowanie wśród mieszkańców gminy segregacji odpadów, likwidację azbestu,
9. *zasoby przyrodnicze* poprzez promocję i utrzymanie walorów przyrodniczych,
10. *zagrożenia poważnymi awariami* poprzez minimalizowanie możliwości wystąpienia poważnych awarii oraz zwiększenie wsparcia dla jednostek straży

pożarnych.

W Programie ochrony środowiska określono instrumenty realizacji programu oraz wskaźniki monitoringu pozwalające na ocenę efektów jego wdrażania.

IX. ROZWIĄZANIA PRZYJĘTE W STUDIUM, MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W projekcie zmiany Studium wprowadzono zapisy dla różnych kategorii terenów w zakresie m.in.:

- wytycznych w zakresie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury,
- ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego,
- kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Zapisane w projekcie zmiany Studium nakazy i zakazy, można uznać za wystarczające do ograniczenia negatywnych oddziaływań planowanych przedsięwzięć na środowisko. Nie zachodzi potrzeba stosowania kompensacji przyrodniczej na tym etapie oceny. Wskazać ją mogą oceny szczegółowe przeprowadzane dla poszczególnych przedsięwzięć, przy uwzględnieniu konkretnych projektów.

W projekcie zmiany Studium wskazano warunki zagospodarowania, które będą wpływały na ograniczenie negatywnych skutków realizacji ustaleń tego projektu na stan środowiska. Kwestie te szczegółowo omówiono w rozdziale VII pkt 4. „Działania służące poprawie stanu środowiska”.

Proponowane w projekcie zmiany Studium sposoby zagospodarowania terenu nie wpłyną w znaczący sposób na ogół walorów przyrodniczych gminy i nie będą one oddziaływać na przedmiot ochrony w granicach obszaru Natura 2000, nie powodując zagrożenia dla jego integralności zarówno dla Specjalnego obszaru ochrony ptaków Natura 2000 – Dolina Kostrzynia, jak i obszarów Natura 2000 położonych poza granicami gminy.

X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W ZMIANIE STUDIUM

Rozwiązania przyjęte w zmianie Studium stanowią koncepcję rozwoju gminy, która umożliwi dalsze funkcjonowanie systemu złożonego z wielu elementów i z szeregu powiązań oraz oddziaływań między nimi. Ustalenia zmiany Studium zgodne są z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym wskazaniu szeregu kierunków mogących wpłynąć na poprawę jego stanu.

Mając na uwadze powyższe oraz zważywszy na konieczność uporządkowania i zharmonizowania kierunków rozwoju gminy, Studium jest dokumentem inicjującym i jednocześnie ukierunkowującym dalsze działania planistyczne. Dokument ten jest wyrazem przeanalizowanych potrzeb rozwojowych gminy i jej mieszkańców.

Z uwagi na charakter i zakres dokumentu nie stwierdza się potrzeby wskazania rozwiązań alternatywnych.

XI. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ICH PRZEPROWADZANIA

Proponuje się następujące metody analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium:

- prowadzenie rejestru uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę,
- aktualizację form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego,
- oceny jakości komponentów środowiska,
- oceny warunków i jakości klimatu akustycznego.

W terenach zabudowy rozproszonej, trudnej do objęcia zbiorowymi systemami, w których dopuszcza się indywidualne systemy zaopatrzenia w wodę oraz gromadzenia

i oczyszczania ścieków (studnie, bezodpływowe zbiorniki na ścieki, oczyszczalnie przydomowe) należy prowadzić systematyczny monitoring techniczny obiektów.

Monitoring skutków realizacji postanowień zmiany Studium powinna prowadzić gmina jako jednostka odpowiedzialna za konkretne działania.

Monitoring Programu wspomagać też będą instytucje, których działalność związana jest z ochroną środowiska:

- 1) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska – w ramach monitoringu środowiska oraz kontroli dostosowania działań poszczególnych podmiotów do wymogów prawa i decyzji administracyjnych,
- 2) Starostwo Powiatowe w zakresie analizy i opiniowania dokumentów związanych z ochroną środowiska i wydawania decyzji administracyjnych,
- 3) Nadleśnictwo sprawujące monitoring lasów,
- 4) Powiatowe i Wojewódzkie Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne,
- 5) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nadzorujące gospodarowanie wodami.

Monitoring ten może być wykorzystywany także do analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

XII. PODSUMOWANIE

Na obszarze gminy Skórzec, w wyniku ustaleń projektu zmiany Studium, na tym etapie nie przewiduje się takiego znaczącego oddziaływania na środowisko ani na zdrowie ludzi, które w sposób istotny ingerowałoby w układ powiązań przyrodniczych oraz stan jakościowy elementów abiotycznych gminy, w tym bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego.

Niemniej, w odniesieniu do części proponowanych kierunków zagospodarowania obszarów gminy, oddziaływania te mogą mieć miejsce, a o ich sile, czasie oddziaływania decydować będą uwarunkowania związane z ich realizacją, eksploatacją, jak i przyjęte działania naprawcze.

Do takich przedsięwzięć należeć mogą przedsięwzięcia lokalizowane na terenach

produkcyjnych oraz eksploatacją kruszywa.

Proponowane w zmianie Studium zagospodarowanie terenu, obecnie już przekształconego antropogenicznie, pozwoli na jego ukierunkowanie zgodnie z oczekiwaniem społeczności lokalnych, potrzebami w zakresie infrastruktury i usług przy uwzględnieniu istotnych potrzeb w zakresie ochrony środowiska.

Zaproponowany sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu zgodny jest z wymogami określonymi dla obszarów chronionych oraz z kierunkami ochrony środowiska gminy, powiatu i województwa. Ponadto postuluje się utworzenie nowych form ochrony przyrody.

Zagospodarowanie przedmiotowego terenu nie będzie miało wpływu na Obszary Natura 2000, a także na pozostałe, ustanowione oraz projektowane formy ochrony.

XIII STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie jest prognozą oddziaływania na środowisko do projektu zmiany **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skórzec**, która dotyczy wnioskowanych przez właścicieli nieruchomości zmian w zagospodarowaniu części terenu gminy.

Celem zmiany Studium jest określenie zasad zagospodarowania przestrzennego, przyjmując zrównoważony rozwój gminy, zgodny z postulatami mieszkańców i władz gminy, przy zachowaniu obowiązujących zasad rozwoju oraz przy jednoczesnym poszanowaniu wymogów dotyczących ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

W projekcie zmiany Studium wskazuje się kierunki zagospodarowania, związane bezpośrednio z lokalizacją przedsięwzięć mogących mieć wpływ na stan środowiska przyrodniczego gminy. Przede wszystkim dopuszcza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczy obszarów produkcyjnych, usługowych). Jednocześnie wskazuje się szereg działań mających na celu ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych. Rozwój gminy ukierunkowany jest również na przedsięwzięcia mające wpływ na poprawę stanu środowiska – w szczególności gospodarka wodno-ściekowa, gospodarowanie odpadami.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena w jakim stopniu zmiana Studium uwzględni zasady zrównoważonego rozwoju. Celem prognozy jest również określenie, czy projektowana zmiana Studium może powodować pogorszenie stanu środowiska

i stwierdzenie, czy ustalenia projektu zmiany Studium uwzględniają lokalne uwarunkowania środowiska.

W ramach niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko opisano cechy, stan środowiska oraz jego ochronę prawną na obszarze gminy, jak również zidentyfikowano możliwe oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi ustaleń projektu zmiany Studium.

W prognozie nie zidentyfikowano rozwiązań planistycznych, które mogłyby zawsze trwale negatywnie oddziaływać na środowisko i zdrowie ludzi. Oddziaływanie na środowisko i zdrowie ludzi będzie występowało na etapie prowadzenia planowanych inwestycji lub eksploatacji.

Przy braku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium, stan środowiska przyrodniczego nie ulegnie większym przekształceniom, jednak rozwój gminy będzie w tym przypadku postępował bez wnioskowanych przez mieszkańców ukierunkowań.

Proponowane, w projekcie zmiany Studium, zagospodarowanie terenu jest zgodne z kierunkami rozwoju gminy Skórzec jako gminy rolniczej z potencjałem produkcyjnym o znaczeniu lokalnym.

Realizacja projektowanego dokumentu nie będzie mieć wpływu na przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.